

پیشنگ

chalakmuhamad@gmail.com

بلاوکراوہیہ کی مانگانہ یہ حزبی رزگاری کوردستان دەری دەکات

تیارى 1999

خولى دووهم

ژماره (12)

ناواره كان له چاوه نواری گۆدۆدان

• دوو پرووی دهولەتان له بهرامبەر کیشی کوردستاندا

لەم ژمارەییەدا

- سەرتار ل 2
- دوو پووی دەولەتان لە بەرامبەر کێشەیی کوردستاندا نووسینی: هاشم عەبدوللا ل 3
- تورکیا .. قەیران و مەترسی داھاتوو نووسینی گوھدار شەرەفانی ل 6
- بەرھەڵستکارانی رژیمی عیراق بەرھو کوئی ل 9
- نایندەیی پرۆسەیی ئاشتی کوردستان نووسینی: بەختیار تاهیر کەیم ل 12
- ئاوارەکان لە چاوەنواپی گۆدۆدا نووسینی: ئاوارەیی کوپی دەرکراو ل 14
- دەولەتی ئێردەلان نووسینی: کەریم زەند ل 16
- پەیمای سەر بەست (قەلەمە دۆپاوەکان زیندوو مەکەنەو) ... نووسینی: ھاوژین عەلی ل 18
- لە راپۆرتی یەکەمین کۆنگرەیی حزبمانەو (حزب و نوینەرایەتی) ل 21
- پرسیی چاودێر ل 22
- لە نامۆزگاریەکانی ھۆشی منە وەرگیڕانی: گۆران ل 23
- شەوی جەژن و ماتەم چیڕۆک: (سەلاح قادس) ل 24
- بېروا دەکەیت یان نا ؟! ل 28
- خۆری گیراویان دیسان مەرگەسات شیعی: جەوھەر کرمانج ل 30
- بەشینک لە شۆرش و نیشتمان شیعی: لەتیف بێباک ل 33
- ژ پوراتە سێزدە کەزی ھاتن برین نووسینی: نەجیب بالایی ل 35
- OCELAN ramzi rizgari u serxobun ل 37
- EMERIKA ci ji Milosovic dixwaze ل 38
- Ser Gotar ل 39

پیشەنگ

بازو کراوەییەکی مانگانەییە حزبیی رزگاری کوردستان دەری دەکات

ناونیشانی دەرەوہی ولات

R.P.K
Eilenburger Str. 45
04425 Taucha
Germany

ناونیشانی ناوہخو

سینیمانی - باشووری کوردستان
تەلەفۆن: ٢٩٥٢٢

لەسەر تۆری ئەنتەرنێت دەماندۆزێنەو بەم نیشانە پەییوەندی بکرن: RPK 1993 @ hotmail.com

ناتوانی له خهباتی رهوای چهوساوانو و هرگی چاومروانکراوی خوی دهر بازی بییت.

له باشوری کوردستاندا، وه زوربهی ناوچهکانی جیهان، له یهکی نایاری نه مسالدا، یادی جهزنی کرینکاران کرایه وه. هر وهک چون له زور بواری روخساردا باشوری کوردستان جیواواری هیه له گهل ولات و دهولتهانی دیکه، به ههمان شیوهش جهزنو یادی یهکی نایار

سهر و تار

جیواواریهکی تایبهتی هه بوو. ته نانهت حزبه مزه هبی و برژوازی و نه ته وه ییه کانیس له ورژدها بانگه شهی به کرینکار بوونیان کرد. زینه فروشی و خودهر خستنی نهو لایه نانه بؤ پیروزی یهکی نایار و خوشه ریستی چینی کرینکاران نه بوو، ته نهها بؤ خو پاران و چهواشه کردنی هه قانیه تی نهو جهزنه پیروزه بهر یوه چوو. چونکه له کس شاراو هیه که کرینکارانی کوردستان له چ مهینه تی و تهنگزه یهکی نابوری و بن عه داله تیدا گوزهران ده کهن. نهک نازادی و مافه کانیان وه ده ست نه هیناوه، ته نانهت له کارو ژیانیش بن به شن.

حزبمان، حزبی رزگارنی کوردستان که خوی به حزبیکی چه پو پیشه که وتخنواز دهر انی و له پیناو کوردستانیکی سهر به خو گهلکی به اختیاردا هاتوته کوری خهبات، پېښهنگی کرینکارو زه جمه تکیشان بؤ سرخستنی بزاقی رزگاریخواری گهل کوردستان به سهند و نه لگزی خهبات و سرکهوتن دانه نییت، به تایبه تیش که هینشتا کوردستان وهک نیشتمانیکی داگیرکراو له قونای رزگاری نیشتمانی دایه و، وهکو پیویستیش بؤ به دهولت بوون و سخور ریزکردنی قهواره یهکی نه ته وه بی و نیشتمانی تایبهت به خویه وه، ههنگاری هه لنه هیناوه ته وه. به بهروای نیغه تا کوردستان سهر به خو نه بییت و گهل له چهوسانه وه و نابراهری نه ته وه بی رزگاری نه بییت، چینی کرینکاری کوردستان نازادو رزگار نابیت.

لهم پیوه نه یه دا به بونه ی یهکی نایار، جهزنی کرینکارانی جیهان و هاو پشتی خهباتی چینیایه تی، له کاتیکدا به گهرمی پیروزیایی له خو مان و کرینکارانی جیهان و گهلانی زور لیکراو ده کهن. له ههمان کاتدا داوا له لایه نه چه پو شوړنگیره کان ده کهن که له وه زیاتر کات به فری نه دریت و هه مو لایه کمان له ژیر نالای کرینکاریدا له چه ترنکی هاو به شدا کوبینه وه و، به کردهوش خهباتی چینیایه تی و نه ته وایه تی گه شتر بکه یین. پیویسته چینی کرینکارو زه جمه تکیشان و چهوساوانی کوردستان بؤ پېښهنگایه تی کردنی بزاقی رزگاریخواری و سرخستنی کیشه ی رهوای یهکلایی کردنه وه ی خهبات سازو ناماده بن. ■

نه مسالیش له یهکی نایاردا تیکرای کرینکارانی جیهان به شکوه به شدریان له جهزنی نیو نه ته وه بی خویاندا کرد. یهکی نایاری نه مسال له چه ند روپیکه وه جیواواری له گهل نه وانه ی رابردودا هه بوو. له سهریکه وه دواین نایاری نه مسه دیه و مانا وایی لیکردنی بوو. له لایه کی دیکه شه وه نه مجاریان به گرو تینکی نیوه له زوربه ی شارهکانی ولتانی دونیادا رینیوان سازکراو یادی نهو ورژه میژووییه کرایه وه.

بهرز راگرتنی نالای نایارو خهباتی چینیایه تی نهک سهرمایه داری و حکومته داپلوسینه رهکانی نیگهران و دوو چاری دلبر اوکن کرد، به لکو نهو راستیه یان بؤ دوو پات کرایه وه که تا چهوسانه وه و نابراهری مابن، ویزرای گوشارو هر شهکانی هه می شه ییمان، کاروانی خهبات دریزه ی ده بن و بهر ژه وه ندیهکانی سهرمایه داریش له بهر دم هر شه ی بن نامانی داهاتوو ده مینیته وه.

یهکی نایار ورژی په یمان نو یکرده وه ی خهبات و بهر خودانه که سالانه کرینکارانی جیهان له ورژدها هاو پشتی خو یان دوو پات و تووندتر ده کهنه وه. جینگه ی داخه که به دریزایی نه مسه دیه ویزرای خهباتی سوورو خویناوی چینی کرینکارانی جیهان، که چی حکومتیکی کرینکاری راسته قینه وه بهر هم نه هات، یا خود له ده سپیکی ههنگاوه کانیدا به لاپرئ دا بر دراو له نامانچ و مه بهستی سهره کی دوور خرایه وه. هر چه نده بؤ ماوه ی هفتا سال سهرمایه داری دهولته تی له ژیر پهرده ی سو سیالیستی زانستی و کومونیس تیدا حوکمی به شیکی زوری له ولتانی نه وروپای ورژه لاتدا کرد، به لام نهو جوړه حکومته نهک له قازانچ و بهر ژه وه ندی کرینکاران و چهوساوانی دونیادا نه شکایه وه. به لکو گه وره ترین گورزی کاریگری له په یگری خهباتی رهوای چینی کرینکاران داو زه مینه یهکی باشی بؤ دیکتاتوران ره خساندو بهرگی کؤت و زنجیری گهلانی ژیرده ست و زور لیکراوانی تووندتر کرد. راشکاوانه ش هاو کارو پشتیوانی رژیمه دیکتاتور داپلوسینه رهکانی ناسیا و نه فریقابوو. دیاره خهباتی چینیایه تی و تیکوشانی کرینکاری په یوه ست به نیشتمان و ولتیکی دیاریکراو نیه. له هر شوینن سهرمایه ده سته لاتدار بییت، له هر ناوچه یین چهوسانه وه بهر یوه بییت، له هر سوچیکی دونیادا نا بهراهری و بن عه داله تی هه بییت، خهباتی کرینکاران بؤ نه هینشتنی چهوسانه وه و ده ست بهر کردنی مافو نازادیه کان و بؤ پیکه نیانی کومه لگایه کی یه کسان دریزه ی ده بییت. هر چه نده چه مک و شیولزهکانی ژبان و گه شه ی کومه ل گورانسی به سهر داییت و سهرمایه داری سیمای رتوشکراو دروز نانه ی خوی بشاریته وه، به لام هر گیز

دووو پووی دوهه تان له بهر له بهر کیشوی کوردستاندا

ئوسینی: هاشم عه بدوئلا

بارووو کردنی داگیر کردنی کوردستان و پشتیوانی کردن له و لاتانی که نوکرو نهلقه له گوئی خویانن. به کردهوش زهمینه کی له بار بو گه می شه مریکا ره خساوه، له لایه که وه ریکخراوی نه ته وه یه کگرتوه کان UN و په یمانی ناتو به ته وای که وتونه ته ژیر رکیفی شه مریکا وه، له لایه کی دیکه شه وه زۆریک له دهو له ته و بزوتنه وه رزگاریخوازه کان چوونه ته ژیر گوشارو ته م تومانی شه مریکا خاوهن بریاره وه، ته نانهت بی ئومیدی که هه موو لایه کی ته نیوه ته وه و پئی یان وایه شه وه شه مریکا نه یه ویت، نه بو وه و ناییت.

به داخه وه هه لوئستی شه مریکا و هاوپه یمانانی شی له بهرام بهر کیشی کوردستاندا ته وای درۆزنانه و ریاکارانه یه، خویندنه وه ی چه ند کیشیه کی

جهنگ و کوشتارو برسیه تی و نابود کردنی مرو قایه تی ده نوئی. که چی له چوارگوشه ی دونیا وه درۆزنانه بانگه شه ی دیموکراسی و پاریزگاری کردن له مافی مرو ق و پاراستنی هه ره شه لی کراوان ده کړیت. به م بیانویه شه وه شه مریکا ته کانه و هاوپه یمانانی ده ست ده خه نه نیو کاروباری دهو له تان و ناژا وه و گرفتیا ن بو ده نی نه وه. شه گه ر جاران شه مریکا و دهو له تانی شه ورو پای خورئا وای به بیانوی دریزه دان به شه پری سارد و درایه تی کردن سی بلوکی به نا و سؤسیالیستی، پشتیوانی له دیکتاتور و حوکه مه میلیتاریستی هه کانه وه ده کرد، شه و شه مرۆ دوا ی هه لوه شان ه وه ی یه کیتی سو قیه ت و مه رگی په یمانی وارشوو نه بوونی ها وړک و نه یاریکی به هیز، زۆر ده ست نا وه لاتر که وتونه ته

گه لی کوردستان هه قی خویه تی شه گه ر به پاریزو گومان ه وه سه یری بانگه شه ی دهو له تان سه به ره ت به پاراستنی مافی مرو ق و دا کوکی کردن له و گه ل و نه ته وانه ی که هه ره شه ی له بین بردنیا ن لی ده کړیت، بکات.

کوردستان، به پیلانی دهو له ته زه یزه کانه وه دابه ش و داگیر کرا، تا شه مرۆش به کاربوونی شه و په یمان و بریاره نیو دهو له تیا نه رینگری سه ره کی به رده م رزگار بوون و سه ره به خوی کوردستان به خاک و مرو ق ه وه. که چی تانیستاش زۆر که س و لایه ن ه ن به خه یال شه مریکا و دهو له تانی سه ره مایه داری به دۆست و هاوسو زی کیشی کوردستان دا ده نی ن و گره ویان له سه ردا ده کهن.

سه رده م، سه رده می تاک جه مسه ری و سیسته می نوئی جیهانیه، که به هه ق سه رده می

گېرټووی جيهان و بهروردکردنيان لهگه ل کيشه کوردستاندا زور پرسيار له لای گه ل کوردستان دهورژينی. به تايبه تيش هيرشې بهر بلای (ناتو) بۇ سه سرپيا به بيانوی داکوکي کردن له نهلبانی تهباره کانی کؤسؤقؤ، به تهاوی هه لويست و رامانی نه و لاتانهی خستؤته ژنر پرسيارو گومانه وه. نه گهر نه مريکا و ناتو به هه ق پاريزنگاری و داکوکي له نهلبانیانهی کؤسؤقؤدا دهکهن و ناهيلن شالایو پاکتاوکردنی نهژادی بهرپوه بچينتو، له سه سؤنگه ی مروفايه تيه وه نه م شه پريان بهرپاکردوه و، له بهر چاوی گه شي موسولمانانی کؤسؤقؤوه رۇژانه به دهیان تون بؤمبا به سهر دام و دهزگا و شوينه نابوری و بزئوي سه کانی يوگسلافيادا دهبارينن! و نه و لاتنه کاول و خاپور دهکهن؟! و سئيه مين جهنگي جيهاننيان نه خشانده و، نهی باشه بؤچی نه و دهوله ته فريشته ناسايانه چاوی بهزهیی له گه ل کورد ناکهن، که ژماره که ی بیست هينده ی ژماره ی دانیشتوانی کؤسؤقؤيه؟! نه گهر دهوله تانی ئيسلامی له

روانگه ی سؤزی مروفايه تی و موسلمانیه تيه وه هاوکاری و کؤمه کی مروی به نهلبانیه کانی کؤسؤقؤوه دهکهن و پشتیوانی له خه بات و تیکؤشانیاندا دهکهن، نهی باشه گه ل کورد مروقی موسلمان نیه؟! که چی نه و دهوله تانه له بهرام بهر ژه هرو کیمیا باراندن به سه سر شارو گونده کانی کوردستان و، له ناست شالایو نه نفال و کوشتنی به کؤمه ل و به سوتماک کردنی کوردستاندا ورته ناکهن؟!.

میلله تی کورد خوی به هاوخه می گه ل کؤسؤقؤ دهنانیست و پشتیوانیشی لئ دهکات.. به توندیش لژی شالایو پاکتاوکردنی نهژادی و دهست درینژی کردنه سهر نافرته و مندالان راده وه ستی، چونکه له هه مو که سئ زياتر ههست به ئیش و ژانی نه و مه رگه ساته دهکات، به درینژی دهیان ساله به بهر دهوامی نازارو ژه هراوی نه و پاکتاوکردنه دهچیزیت.

گومان له وه دانیه که نه مريکا و دهوله تانی دیکه، تیمساح ناسا فرمیسیکی درؤ بؤ گه ل کؤسؤقؤو مافی مروف

هه لده پزین. نه و دهوله تانه له گه ل بنه ماکانی مافی مروفا راستگؤنن.. لژی چه وسانه وه و پاکتاوکردنی نهژادی رانا وه ستی، تهاوی کردوه و بؤچونه کانیان له بهر ژه وه ندی نابوری و فراوانخوازی و دهسته لاته وه سهر چاوه ی گرتوه و. نه مريکا و ناتو نامانچیان سه پاندنی تهکانه یی و دهسته لاتی خوین و چاوترساندنې دهوله تانی دیکه یه، دهوله تانی ئيسلامي ش، زور به یان بؤ فراوانخوازی و بهر وه دان به رژیمه کانی خوین هاوکاری و کؤمه کی نهلبانی تهباره کانی کؤسؤقؤ دهکهن.

دهبی چ جیاوازیه که له نیوان مروف بوون و موسلمان بوونی گه ل کوردستان و کؤسؤقؤدا هه بیته، یه که میان به هه مو لایه که وه هه ولی له بیین بردن و تواندنه وه و به کؤیله هیشته نه وه ی ده دریت. دو وه میشیان به هه مو هیزیکه وه پشتیوانیان لئ دهکریته و له بهر پاراستنی نه وانه وه به کردوه سئيه مين جهنگي جيهانی بهرپاده کریته.

دهوله تانی ناتو ئيسلامي ش، نه که هاوکارو کؤمه کی بزاقی رزگار یخوازی گه ل کوردستان

ناکەن، بەلکۆ بە ھەموو ھێزبانەو
پشتیوانی لە داگیرکەران
کوردستان دەکەن و دەیانەوی
بزووتنەو شۆپشی کوردان
ھەرس پیسپینن و لەبێنیبەن.
روخاندنی کۆماری کوردستان
لە مەھاباد لە سالی ۱۹۶۶ و
ھەرس پینانی شۆپشی باشور
لە ۱۹۷۵ و گەلە کۆمەکی لە
رفاندنی بەرپز سەرۆک شاپۆ لە
۱۹۹۹ دا باشترین نمونە
بەرچاوی زیندوون، کەچی سەیر
دەکریت ولاتانی ئەوروپای بەناو
دیموکراتی و دژە شەپ، بۆ خۆی
ئارو و راکردوانی کۆسۆڤۆ
کۆدەکاتەو مەشقیان پێدەکات،
دوای سەزو نامادەبوون،
بە کەشتیەکانی خۆیانەو
دەیانگوزانەو بۆ بەرەکانی
جەنگ و دەیانکەنە دەستە چیلە
شەپ و بە سوپای رزگاری
کۆسۆڤۆیان دەسپێرن.

دەولەتانی دوتیا میزە لە چل
ملیۆن مرقفی کوردستان ناکەن و
لە خەمی بەرپزەچوونی
ریفراندۆم و راونیژی گشتیدانین،
لە کاتیکیدا کوردستان لەلایەن
بیگانەو نەتەووی دیکەو
داگیرکرارە، کەچی بۆ
چارەسەرکردنی کیشە

تەیمووری خاوەر (تەیمووری
رۆژەلەت) کە ژمارەیان تەنیا
(۸۰۰) ھەزار کەسە، بە تووندی
لە خەمی ریفراندۆم دانو،
کیشەکەشیان لەگەڵ
(ئەندۆنیسیا)ی ھاوڕەگەزو
ھاوئەزادی خۆیانە. بە ھەمان
شیوەش خەریکە کیشە ییابانی
رۆژئاوا (پۆلیساریۆ) لەگەڵ ولاتی
مەغریبی ھاوڕەگەزی خۆیدا
چارەسەر دەکریت.

گەلی کوردستان تاکە
تەلەفزیۆنیکی ئاسمانی
(MED.TV) ھەبوو، کەچی بە
بیانوی ھاندانی تووندو تیژی و
لە ژنر گوشاری تورکیا و
ئەمریکا داخرازی درا،
ئەمە لە کاتیکیدا کە کەنالی
(سیماي مقاومت)ی سەر بە
ریکخراوی موحاھیدنی خەلکی
ئێران، زۆر راشکاوانە ھانی
تووندو تیژی و تیژۆر دەدات،
تەنانت بە شانازیەو باسی کارە
تیژۆریەکانی خۆیان دەکەن و بە
کاری شۆپشگیری ناو دەبەن،
بەلام چونکە ئەمریکا دژایەتی
کۆماری ئیسلامی ئێران دەکات
ئیدی رێ بۆ ئەو ریکخراوەش
خۆش دەکات کە تەلەفزیۆنی
ھەبێ و لێپراوەش درێژە بە کاری

تیژۆرستی بدات.

بە خۆبندنەوێ ئەو چەند
راستیە بۆمان دەردەکەوێت کە
دەولەتانی جیھان لە بەرامبەر
کیشە ی کوردستاندا دوو پوویسی
دەنوێنن. ئەم دوو پوویەش سێ
گری کۆترە دەکاتەو:

۱- سیستەمی بەرپزەبوون و
پێوەندی دیپلۆماسی زۆریە
ھەرە زۆری دەولەتان لەسەر
بنجینە ی بەرژەوئەندخوازی بنیات
نراو، ئامانجیش وە دەست
ھێنانی زیندەماف و
فراوانخوازی و سەقامگیربوونی
دەستەلاتەکەیانە، تەنانت
پشتیوانی کردن لە چەوساوە
ھەر شە لیکراوان هیچ دیدو
رامانی مرویی تێدانیه.

۲- بزافسی رزگاریخوازی
کوردستان، نەیتوانیوە سەر لە
کاری دیپلۆماسی و ھاوکیشە
ناکۆکەکان دەریکات، خاوەن
تاکتیک و ستراتیزیەتیکی لیل و
گۆپدراو. ھیزە سیاسییەکانی
لەناو خۆیانەو تەباو
یەکگرتوونین.

۳- ریکخراوەکانی بەناو مافی مرقفی
رای گشتی ولاتان نەبوونەتە گوشاریکی
ئەوتۆ ناتوانن بریاری سیاسی
فەرمانڕەواییان ئاراستە بکەن. ■

نور حیات قهرمانو مکتبسی داهانوو

نووسینی:
کوهدار
شهره فانی

جیگریبونو و ته من درنژی حکومتی چاوه پروانکراو کورت و پرنژاوهیه. به تایبته تیش له گهل حزبی فزیه ت و هیزه نیسلامیه کاندای. له یکم ههنگاودا له چکهی خاتوو (مروه کاوه حاجی) ی نه ندای پارلمان بووه به نه گهری هه لایسان و قولکردنه وهی کی نوئی له گهل رهوته نیسلامیه کاندای، ویرای نه مهش که له هه لبراردنه دا پلهی سنییه میان وهرگرتووه، که چی هیشتا وه کو هیزینکی بهرچاوو کاریگر له گورپانی سیاسی و کومه لایه تی و ژیا ریدا ماونه ته وه. هه رچه نده بوونی شافره تی له چکه دارو شافره تانی سه رئاوه لای نیو پهرله مان، خالیکی بچووکسی ناکوکی و ناته بایی نیوانیان بهرجه سته دهکات، به لام نارهایی عهسکرو به ناو عیلمانیه کانی تورکیا به لگهی نه وهیه که نه وان هه رگیز باوه رپان به دیموکراسی و بیروباوه ری شازاد نیه. نه گهرنا بوونی شافره تی له چکه دار له ولاتانی نه وروپای مه سیحیدا هیچ گرفت و ناژاوهیه ناخولینن.

له سه ر ناستی نیوه خوی باری نابوریشه وه، هه لبراردنه کانی تورکیا به نه ندازه ی گهردیله یه ک کار له باشی رهوشی نابوری ناکات و ناتوانی پی له هه لاوسان و که له که بوون بگرینت. ناشتوانن نرخی دراوی تورک بهرز بکاته وه. نه مه له کاتی کدا که هه میشه له شالوی هه لبراردن پارو دراویکی نور به خوپایی ده درنت و دواتریش به ناچاری بریاری بهرزکردنه وهی (زام) ده دن.

له سه ر ناستی کیشه ی کوردا، ده ولته تی تورک به

چهند سالی که قهرانه کانی تورکیا له زوربووندان قهرانه نابوری و سیاسی و کومه لایه تیه کانی تورکیا به نه ندازه یه ک ناوساون که نومیدی به ره و باشبوونی نه ماوه، نه گهرچی هه لبراردنی مانگی رابردوو (نیسان) بو چاک سازی و وه لانانی به شیخ له و

قهرانان بهرپوه چون، به لام ناکامی هه لبراردنه کان وه دیاریان خست که قه ده ری تورکیا وایه وه ده بی له ته نگره و قهرانه وه بتلیته وه. به تایبته تیش هه لکشانی کیرقی DSP و MHP (واته حزبه کی نه جه ویدو ره گه زپه رسته کان) نه و راستیه وه دیار ده خن که گهل تورک و ده ولته تی تورکیا به پیچه وانهی ناراسته و تراسای نیو ده ولته تیه وه شه پول ده دن، به بالاده سته بوونی نه و دوو حزبه ده مار گرزو توندرویه، هاوکیشه ی قهران و کیشه کانی ناوه خو و ده ره وه یان فراوانتر ده کن.

تا نیستا حکومتی کی ئینتلافی دانه مه زاره، گریمانی هاویه ندی (DSP و MHP) له سه رووی هه موو گریمان و نه گهره کانی دیکه دایه. به مهش

خه لکی تورکیا، تورکن، ئه ی باشه بۆ هینده تاوگیرانه له دژی دروست بوونی دهوله تیکی کوردی له سهر خاکینکی تردا راده وه ستیت.

گومان له وه دانیه که چاره سهر نه کردنی کیشه ی کورد، قهیران و تهنگزه کانی تورکیا مهزن و قولتر دهکاته وه. له سهره قادا بۆ ده رباز بوون له سه روک ئاپۆ ته نیا دوو ریگیان له بهردهم دایه، که له ههردووکیانیشدا ناکام و زهرمه مند دهبن. ئه گهر سزای له سیداره دان ده سه پینن، ههروهک تۆرانیه کان داوای ده کهن، ئهوا ئۆجه لان ده بیته قاره مان و سه رکرده یه کی ئه بهدی نه ته وه یی کورد. ههروهها له سه ر ئاستی ئه وروپا و ولاتانیشتا هاویر ده بن. خو ئه گهر نازادیشی ده کهن، ئۆجه لان به هه ق ده بیته نیلسۆن ماندیلا یه کی دیکه و په یام به ری راسته قینه ی ناشتی. به به رواو لیکدان وه ی زۆری تۆز هرو لیکۆله رانی دونیای سیاسهت باشتیرین ریگه ئه وه یه که تورکیا بۆ خو ی ئۆجه لان له زیندان ئازاد بکات و له گه ل ئه ودا کیشه ی کورد له چوارچیه وه سنووری تورکیادا چاره سه ر بکات، هه رچهنده بۆچوونه سیاسی هه کان ئه م ریگه چاره یه به دوور له تورک و تۆرانیهت ده بینن. زۆر په یچۆو تۆز هری سیاسی له و باوه رده ان که به بالاده ست بوونی (MHP و DSP) له وانه یه به ریاری سزای ئیعدام ده ره ق به ئۆجه لان بدریست، به لکو سزاکه به پزوه نه به ریست و له زیندان را بگریست.

له سه ر ئاستی کیشه ی هه ریمی و دراوسیه کانی خو ی، تورکیا ناتوانی ههنگاوی خا و کردنه وه بها و یژنی، زیاتر به ره و گرژکردن و ئالۆزکردن ده روات، به تایبه تیش له گه ل یۆنان و کیشه ی قوبرسدا.

له لایه کی دیکه وه زۆر ری ئی ته ده چیست بۆ به نیو دهوله تی کردنی کیشه کانی خو یان و په له کردن له چاره سه رکردنیان، به ریاریکی گه و جانه وه به گرن و راسته و خو و به کرده وه ی له شکر ی به شیک له باشوری کوردستان (کوردستانی عیراق) دا گیر بکهن، ههروهک چۆن له سالی ۱۹۷۴ له هه ریشیک

عه قلیه تی عه سه کهر تارهت و به ئیسه ده ی DSP و MHP، نهک ناتوانی ههنگاویکی باش و بهرچا و بۆ چاره سه رکردنی بها و یژنی، به لکو چا وه پروانی قولکردنه وه ی کیشه که یان له ده کریست. به مهش کیشه و قهیرانی ئابوریان قولتر ده بیته وه. له وانه یه گه له کۆمه کی له رفاندنی به پیز (عه بدوللا ئۆجه لان) ی سه روکی PKK به سه رکه وتن لیکبده وه، ههروهک له هه لبه ژاردن و ناکامه کانی دا خو یابوون، به لام له دوایین ناکامدا گه وه ره ترین زه ره رو زیانیان پی ده گه یه نیست، به تایبه تیش که چا وه پروان ده کری پی و ره سمی یاسایی له دادگایی کردنی نه گرنه به ر.

دهوله تی تورک نکۆلی له بوونی گه لی کورد و، هه بوونی کیشه ی گه لی کورد له چوارچیه وه ی دهوله تی تورکیادا ده کات، ده شه یه ویت باوه ر به دهوله تانی دونیا و رای گشتی نیو دهوله تی به یینی که له تورکیادا کیشه ی کورد بوونی نیه، ئه گهر هه شبنی کیشه یه کی ئابوری ناوه خو یه، به رفاندن و گیرانی (ئۆجه لان) ییش کۆتایی دیست. رو داوو گو پانکار یه کانی دوایی سه له مان دیان که کیشه ی کورد، گه وه ره ترین و گر گر توتوتیرین کیشه ی تورکیا و نیو دهوله تی ه، به رفاندن و نه مانی سه رکرده کانی، ئه گهر گو رزیشی پی بکه و ی و لاوازیست، به لام له بین ناچی و چاره سه ریکی ره وا ده خوازنیست. ئه مه رۆ سه رانی تورکیا به ته واوی گه یشتوونه ته ئه و باوه ره، به لام ده مار گرژی و ره گه ز په رستی تۆرانیهت ریگیان پی نادات له م به وا ره دا ههنگاوی کرده یی بها و یژن. ته نانه ت له کاتی کدا که سه روکی تورکیا (سلیمان ده میریل) زۆر له خو یاییانه ده لی: کیشه ی کورد له تورکیا بوونی نیه، به هه مان ده نگیش له په راویزی کۆبوونه وه ی یادی په نجایه مین سه اله ی (ناتۆ دا ده قیری نی): ریگه ناده مین له باکو ری عیرا قدا دهوله تیکی کورد دروست ببیست.

ده ره پینی ئه و دوو رسته یه له یه ک و تاردا، خو ی له خویدا به درۆ خسته نه وه ی خو یه تی، ئه گهر به هه ق کیشه ی کورد له تورکیا بوونی نیه و سه رجه م

به خواستی خۆبەوه دەبیت مەملانی و ھاوڕیکەکی بە لەگەڵ وڵاتانی عەرەبیدا قوڵتر بکاتەوه. بە تایبەتیش لەگەڵ سووریا و عێراق. خۆئەگەر وەک گومانی لێ دەکرێت، تورکیا لەشکرکێشی بۆ باشووری کوردستان، کە بەلای عەرەبەوه باکووری عێراقە، بکات، ئیدی راستەوخۆ رووبەرۆی دۆژمناپەتی دەولەتانی عەرەب دەبیتەوه.

لە کۆتایی ئەم چەند دێرەدا دەتوانین بڵێین کە تورکیا لەگەڵ دەسپێکی سەدەدی داھاتوو قەیران و مەترسیەکانی ناوچەکە لەگەڵ خۆیدا ھەڵدەگرێت. لەلایەکەوه قەیران و گرفتە ئابوریەکانی ھەوراز ھەڵدەکشێن. بە کردەوێش بە پێچەوانەی شەپۆل و رەوتی ئەوروپا و سیستەمی دیموکراسی ھەنگاو دەھێوێت و زیاتر بەرھەو رەگەزپەرستی و تۆرانیەت و فراوانخوای دەچیت، لەلایەکی دیکەشەوه بۆسەر ناوچەو دەولەتانی دراوسێی دەبیتە مەترسی و دۆژمێکی سەرسەخت. بەم حالەتانەش چارەنووس و داھاتووی تورکیا بەم سنورە جوگرافیایەیی ئیستای خۆی لە نادیار و

تەمومژدا دەدۆژیتەوه.

بە بێرۆی مەن ئەگەر ھێزە ئازادپەروەز پێشکەوتنخوازەکانی تورکیا وەک رابردو و ئۆل و کاریگەریان لە پەراوێزدا خۆی بنوێنێ و ھێزە نیشتمان پەرورەکانیش نەگەنە دەستەلات و، سەرانی تورکیااش لە خەوی قورسی تۆرانیەت و ھاگانێن و لە خەمی چارەسەرکردنی کێشەکانی ناوخوازەکاندا نەبن، لەوانەیە لە سەدەدی داھاتوودا تورکیا بە گۆشەگیر و داپراوترین دەولەتی جیھان بناسرێت. ■

کت و پێرێ سەربازیدا باکووری قوبرسیان داگیرکردو حکومەتۆکیەکی سەربەخۆیان تێدا دامەزراند. ھەلبەت کەلکەلەیی ئەو فراوانخوای و گورز و ھەشاندنە بەشیکی دانەبەرۆی میژوو کەلتوری تورک وەدیار دەخات.

نامانەوی بگەڕێنەوه بۆ سەدەکانی زوو، ئەو سەدانەیی کە تورک لەو ھەریمە (تورکیا) دا نەبوون و ھەریمەکە بە ئاسودەیی و ھیمنایەتی دەژیا، بەلام میژوو ئەو راستیەمان پێ دەلێت کە نەتەوهی تورک ھەمیشە لەسەر ئازاوەنەنەوه و قوژتنەوهی دەرفەت، پێگەو دەستەلاتی خۆیان فراوان کردووه. بۆ ئەم نامانجەش ئافرانندی کەژکی گرژی و ئالۆزی و ھیرش کردنە سەر نەتەوهکانی دیکە بە مەرجی سەرکەوتن و مانەوێیان دەزانن. بە تایبەتیش ئەمە لە کاتی کادیە کە (پ.د.ک) بەشیکی باشووری کوردستانی کۆنترۆل کردووه و بە کردەوێش ھاوکار و ھاو دەستی دەولەتی تورکیایە.

تۆیژەرانی سیاسی لەو باوەرەدان کە لەمەوبەدا، تورکیا زیاتر لە

یەکی ئی ئەوروپا دور نەکەوتەوه، لەگەڵ دراوسێکانیشی ناوۆک و دێرۆنگ دەمینیتەوه، بەلام زیاتر بەرھەو باوەرۆشی ئەمریکا و توندکردنی ھاوپیەمانیتی لەگەڵ ئیسرائیل خلۆدەبیتەوه. ئەمریکا و ھاوڕێک و دۆژمێنی سەر سەختی کۆماری ئیسلامی ئێران، ھەریوێە تورکیا و ناچار دەبیت بۆ رازی کردنی دانی ئەمریکا و پێرەوکردنی سیاسەتەکانی دێرۆ بە دژایەتی ئێران بەدات. ھەروەھا ئەگەر پڕۆسەیی ئاشتی نیوان ئیسرائیل و فەلەستین کۆتاییشی بیت، ھیشتا کێشەو مەملانی نیوان ئیسرائیل و عەرەب تەواو نابیت، جا تورکیا

بهره‌لستکاران رژیمن عیراق بهره‌کوون!

نووسینی: پیشهنگ

چهند سالیکه له‌سەر ناستی ناوچهیی و جیهانی وه‌تەریک کهوتوو، له‌لایەن ریکخراوی نەتەو و یەگرتوو کانیشەو سزای ئابوری بەسەردا سەپینراو. بە کردەو عیراق بۆ سێ بەشی لەیەک جیا دابەشبوو. بەشێک بۆ رژیمن و چالاکیەکانی، دوو بەشەکی دیکەش بۆ پینگەیی بهره‌لستکاران و ناوچهیی دژەفرین. بە بەردەوامیش له‌لایەن هاوچه‌یمانانەو چاوه‌دیری و زیرەفانی دەکریت. فڕۆکەکانی ئەمریکا و بەرتانیاش بێ‌باکانە دەسورپنەو و نامانج دەپینن. هەروەها ژمارەییەکی زۆر له‌ دەولەتان پشتیوانی له‌ بهره‌لستکارانی رژیمنی عیراقی دەکن، راشکاوانەش هەردوو دەولەتی ئەمریکا و بەرتانیا له‌ خەمی روخانی رژیمنی سەدام و باروبووکردنی بەهەلستکاران،

له‌لایەن تورکیاوه کۆمەک و پشتیوانی دەکرین، هەروەها ئاشوریەکانیش چەند حزبیکیان هەیە. ئەگەر ئەو هەموو هیژە بهره‌لستکارانە کۆبکرینەو سەریەک سەدان حزب و ریکخراو دەبن. ئەگەر هەریەک لەم هیژانە چەند سەد ئەندام و لایەنگریکی هەبیت، دەتوانین بلیین هیژی بهره‌لستکاری عیراقی گەورەترین بهره‌لستکاری سەردەمن، بەلام له‌ واقیع و بەکرده‌و شتیکی دیکەیه. زۆریەکی هەرو زۆری ئەم هیژانە هیچ کاریگەریان له‌سەر رووداو و پیشه‌هاتەکانی عیراق نیە و بە تەواوی له‌ دنیای ناو دابراون. سەرباری ئەو راستیه‌ هیشتا له‌ یەکتەر دوورو پەرش و بلۆن. له‌وانه‌یه‌ هیچ هیژنیکی بهره‌لستکاری وه‌ک بهره‌لستکاری رژیمنی عیراقی بۆ هەلنەکه‌وتوو. رژیمنی عیراق

ئەگەر بەناو بیئت رژیمنی عیراق له‌ هەموو رژیمنیک زیاتر نەیارو بهره‌لستکاری هەیه. عەرەبەکان بە دەیان حزب و ریکخراویان قوت کردۆتەو، زۆریەکیان له‌لایەن ئەم دەولەت و ئەو دەولەت پشتیوانیان لێ دەکریت. سەرکرده‌کانیشیان له‌ ئەوروپا و هەندەراندا بەهەق (سەرکردانە) دەژین. گەلی کوردستانیش توانیویەتی بەشێک له‌ نیشتمانەکی خۆی به‌ هاوکاره‌ خودی و بابەتیەکان رزگار بکات و دوو نیو حکومەتی هەرمی فیدرال لێ دابەمزرینیت. هەروەها بە دەیان حزب و ریکخراو بنکە و باره‌گایان کردۆتەو، که به‌ هەق دەتوانین بلیین هیژەکانی کوردستانی گەورەترین و پڕه‌کتیف‌ترین بهره‌لستکاری رژیمنی بەغدا پینک دەهینن. تورکمانەکانیش به‌ دەیان حزب و بەریان هەیه‌و

له‌لایه‌کی دیکه‌شوه هیشتا هیژه به‌ناو نه‌یارو به‌ره‌لستکاره‌کان نه‌یان‌توانیوه له‌سه‌ر به‌ه‌لستکارپوون (هیژه دیموکراتی و نه‌تسه‌وه‌یی و ئیسلامیه‌کان) خویان ساغ بکهنه‌وه.

به‌شیک له‌و هیژانه به‌ ته‌واوی پشتیوانی له‌ لیدانی سوپای عیراق و هه‌لنه‌گرتنی گه‌ماروی ئابوری ده‌کن، هه‌ندیک داوی راگرتنی هیرشی ئاسمانی و لابردنی ئابلوقه‌ی ئابوری ده‌کن، هه‌ندیکی دیکه به‌ ته‌واوی نژی هیرشه‌کانی ئەمریکا و به‌ریتانیا و ئابلوقه‌ی ئابورین. له‌ کورته نیگایه‌کدا به‌ دیار ده‌که‌وی که هیژه نه‌یارو به‌ره‌لستکاره‌کانی رژیمی عیراق بو سنی پامان کورت کراونه‌تسه‌وه. ئاشکراشه که هیژه نه‌یاره‌کان له‌ شیوازو سیستمی حوکمی داها‌توو به‌ ته‌واوی ناکۆکن.

زۆر جاران به‌ره‌لستکارانی عیراق به‌ پاشکویه‌تی و نه‌بوونی سه‌ربه‌خویی بریاری سیاسی تاوانبار ده‌کرین. له‌وانه‌یه زۆر که‌س ئەم بۆچوونه به‌په‌وا بزانی، چونکه به‌شیک له‌و هیژانه به‌ ته‌واوی پشتیوانی له‌ ئەمریکا و

داواو راسپاردنی ئەمریکا و به‌ریتانیا جقین ده‌کن و میزگه‌رد ده‌گرن و قاوه ده‌خۆنه‌وه. لیزه‌وه له‌وی باس له‌ کشانه‌وه‌ی فلانه‌ لایه‌ن و فیساره‌ که‌س ده‌کریت، باسی گۆپانکاری له‌ سه‌رۆکایه‌تی (INC) واته‌ لابردنی (ئه‌حمه‌د چه‌له‌بی) ده‌کریت. به‌لام دیسانه‌وه به‌ره‌لستکاری عیراقی به‌ ئەسته‌م نووزیه‌کی لێوه دیت و ده‌نگی ده‌بیسترت.

به‌ گویره‌ی سه‌رچاوه‌کانی هه‌وال، هیژه نه‌یارو به‌ره‌لستکاره‌کانی عیراق له‌سه‌ر شیوازی گۆپان و چه‌سپاندنی چۆنیه‌تی حوکم ناکۆکن که‌چی سه‌رچاوه‌ باوه‌پ پیکراوه‌کان دووپات له‌سه‌ر جیاوازی بۆچوون سه‌بارت به‌ دانانی سه‌رۆک و ده‌سه‌سته‌ی به‌پێوه‌به‌رایه‌تی ده‌که‌نه‌وه. ئەمه له‌ کاتیکدا که هیشتا نه‌و بپه‌ پاره‌یه‌ی که‌ کۆنگرێسی ئەمریکا ته‌رخانی کردوه بۆ کاری روخاندنی سه‌رکۆماری عیراق، به‌هه‌ هیژه به‌ره‌لستکاره‌کانی رژیمی عیراق نه‌دراوه‌وه له‌سه‌ر شیوه‌ی پیکه‌ینانی پینگه‌و سوپایه‌کی یه‌گرتوو ریک نه‌که‌وتوو.

که‌چی دیسانه‌وه هیژه به‌ره‌لستکاره‌کان سوکه‌ جوله‌یه‌کیش ناکه‌ن و گوشاریکی راستین بۆسه‌ر رژیم پیکناهینن.

داوی دووه‌مین شه‌ری که‌نداو واپه‌پینی پپشکۆی خه‌لکی کوردستان، هیژه به‌ناو نه‌یارو به‌ره‌لستکاره‌کانی عیراق به‌ په‌له‌ وه‌خۆکه‌وتن و خویان گه‌یاند ه‌ ناوچه‌ راپه‌پیه‌وه‌کان. داوی هه‌لبژاردنی په‌رله‌مان و دامه‌زراندنی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان له‌ کوردستانی عیراقدا پپشپکێ له‌سه‌ر زووگه‌یشتر و باره‌گا کردنه‌وه گه‌رم بوو، پێیان واپوو ئەوه‌ی زوو بگات به‌شی خۆی له‌ په‌سه‌و خه‌رمان کۆده‌کاته‌وه.

هه‌روه‌ها کۆنگره‌ی نیشتمانی عیراق (INC) به‌ سه‌رۆکایه‌تی (ئه‌حمه‌د چه‌له‌بی) ده‌ست به‌کاربوو. به‌لام داوی هینانه‌وه‌ی له‌شکری عیراق بۆ هه‌ولیزو راونانی هیژه به‌ره‌لستکاره‌کان، جاریکی دیکه‌ش هیژه عه‌ربه‌یه‌کان ئاواره‌ بوونه‌وه‌وه به‌ کرده‌وه‌ش (INC) له‌کار وه‌ستا. چه‌ند مانگیکه‌ خۆشه‌ خۆشه‌، کۆکردنه‌وه‌ی هیژه به‌ره‌لستکاره‌کانی عیراق له‌سه‌ر

دونيای دهرهوه دکات، نه گهر
 بیڼه سر حوکمیش بهرهو نهو
 ناکاره دهرېون. هندیك دهبانهوئ
 حکومه تیکی ئیسلامی له
 شپوهی کوماری ئیسلامی ئیران
 دابمهریڼن، هندیکی دیکه
 گهره گیانه رژیومی سوریا له
 عیراقدا فوئوکوپی بکن...
 نه مانهو دهیان رمان و بؤچوونی
 دیکه ی جیاواز.

لیره دا پرسیارنک خوی قوت
 دکاتوه، نه گهر نهو هیزانه به
 ههق بهرهلستکاری رژیومی
 عیراقن و دهبانهوئ گورپانکاری
 له سیستهمی حوکم و
 بهرپوه بردنی عیراقدا بکن،
 بؤچی که باشتیرن دهره تیان بؤ
 هلکه وتوه، نایقوزنهوه و له
 چه ترنکی هاوبه شدا یه کتر
 ناگرنهوه، که باش دهران
 هیچیان به تهنیا نابن به جیگری
 رژیومی به غداو به ختی گهیشتن
 به دهسته لاتیان نیه.

نه گهر بهرهلستکارانی عیراق
 له سر بهرنامه یه کی یه کگرتوو
 رنک بکهون و بتوانن ناکوکیه
 لاره کی و خودیه کان وه لاره بیڼ،
 له وانیه نه خشه و پلانی
 نه مریکاو بهریتانیا بؤ لبردنی
 سرؤک له م ساله دا به ناکام

بگات، به لام نه گهر هر او به
 پهرشو بلاوی بمیننهوه و
 هر یه که خهریکی ناش و باراشی
 خوی بیټ، یان گورپانکاریه کی
 کت و پر له ناوه خودا وه بهرهم
 دیټ و هیزه بهرهلستکاره
 نه وروپاننشینه کان ناؤمید
 دکات، یان وه ک رابردو ته مهنی
 سهدامو رژیومکهی رژیؤمکرتهوه.

نه گهر نه مریکاو بهریتانیا
 توانیان باوه پر به هیز
 بهرهلستکاره کان عیراق
 بهینن و له چه ترنکا کویان
 بکه نهوه و سرؤکیکیان بؤ دست
 نیشان بکن، بهرهلستکاری
 عیراقی هرکی روخانی رژیومی
 ئیستای ده که ریته نه ستوو ده بی
 شویننک بگات به پینگه و بنکه ی
 ده ست پیکردنی کارو
 چالاکیه کان، بیگومان نهو
 شوینه ش ده بی کوردستان بیټ.

لیره دا گه لی کوردستان ههقی
 خویه تی بپرسیټ، نه گهر
 کوردستان کرا به بنکه ی
 دهرچوونی چالاکیه کان
 بهرهلستکارانی رژیومی عیراق،
 چ زه مانه تیك هه یه که رژیوم
 هیرش ناکاتوهه سر
 کوردستان و داگری ناکاتوهه!؟
 بویه هیزه کوردستانیه کان

که لایه نی سره کی و زیندووی
 هیزی بهرهلستکاری عیراقی
 پیټک ده هیڼن ده بی زور
 هوشیارانه مامه له له گه ل رهوش و
 پېښهاته کاند ا بکن. چونکه
 نه گهر هیزه کوردستانیه کان
 باوه ش بؤ هیزه کان دیکه
 نه که نهوه، نه وان هر وه ک جارن
 له نه وروپاو هوتیله کاند ا دهنگ و
 رهنگیان ده بیټ.

گهره که هیزه کوردستانیه کان
 بهر له هه موو شتی لیکدانه وه ی
 وردی دواپوژ بکن، و،
 بهرزه وهندی بالای گه ل و
 نیشتمان بخنه سهرووی
 سه رجه م بهرزه وهندی و
 لیکدانه وه کان دیکه. ده بی
 پیوانه بؤ نه وه بکریټ دوا ی
 روخاندنی رژیومی ئیستا
 ده ست ته کوه و بهرهمی
 گه له که مان چی ده بیټ، هر وه ها
 نه گهر به شدار نه بن تا چ
 نه اندازه یه ک قازانچ و زیان دکات.
 نابن گره و تهنیا بؤ روخانی رژیوم
 بیټ، گهره که گره و گه م بؤ
 دواپوژنکی سه رفرارو
 پرشن گدارتر بیټ. که له راستیدا
 نه مهنیه دیدو رمانی نیشتمانی و
 نه ته و هیانسه، وه ک گوتراوه
 شوپرش بؤ شوپرشه نه ک بؤ روخان ■

کوردی پرۆسهی ناشتی کوردستان

کۆم بهختیار شاهیر کهریم

داگیرکردنی ههولیر له لایه ن هیزه کانی رژیمی عیراق و دواتر پاشه کشی ئی یه کیتی نیشتمانی کوردستان و هاوپه یمانه کانی بۆ سهر سنور نه بوونه هۆی ئه وهی پارتی ته واری ناوچه رزگار کراوه کانی کوردستان کۆنترۆل بکات، سه ره نجام یه کیتی و هاوپه یمانه کان تاراده یه ک ئه و هاوسه نگی یه یان به ده ست هینا یه وه که چند هه فته یه ک دوا ی ۳۱ ئابی سالی ۱۹۹۶ له ده ستیاندابوو.

ئهم حاله ته تا ئیستا بۆته واقعیع که شینواندنی هاوسه نگی یه که کاریکی و ئاسان نی یه، به درێژایی شه پی ناو خۆ ده ستیومردانی راستو خۆ هه میشه یی و لاتانی ئیقلیمی ش ته رازووی هیزه کانیان له به رژه وهندی پارتی دا نه شکاندۆته وه.

جا له کاتی کدا که ئهم راستی یه بوویته هاو کیشه یه کی نه گۆر له ره وتی شه پی ناو خۆی کوردستاندا ده بی ئاسته نگ و ته گه ره کانی به رده م چه سپاندنی ناشتی چی بن و له ژیر کاریگه ری ئه و گرفتانه دا پرۆسه ی ناشتی کوردستان له به رده م چ چاره نووسی کدا یه؟

سه رجه م گه لی کوردستان و هیزه نیشتمانی و نه ته وه یی یه کانی شه پی ناو خۆیان به کۆسپی هه ره گه وه ری به رده م بزوتنه وه ی رزگاری خوازی کوردستان له قه له م داوه و درکیان به و راستی یه کردووه که دو به ره کی و که لی نی ناو ریزه کانی کوردایه تی له ناکامدا چاره نووسی بزوتنه وه که به ره و هه لدیر ده بات، بۆیه ناته بایی هیزه سیاسی یه کانی کوردستان هه رده م ئه و ده روازه یه بووه که به هۆیه وه

ئه گه ر هه لگه رسانی شه پی ناو خۆ هه ره شه یه کی ترسناکی به رده م ئه زموونی دیموکراتی کوردستان بووبن، ئه و درێژه کیشه یی شه پیان به واتایه کی دیکه کۆتایی نه هاتنی بارودۆخی شه پی به دی هینانی ناشتی مه ترسی یه کی به رده وامه له به رده م ره وتی پیشکه وتنی مه سه له ی کورد و ئه زمونه که یدا. جیبه جی نه کردنی هه ر ریککه و تننامه یه کی ناشتی له کوردستاندا جگه له وه ی بی متمانه یی له ناو کۆمه لانی خه لکدا ده خولقی نی، ناشتی یه کی سه رتاسه ری لئ ناکه و یته وه و مه ترسی یه کانی ده ستپنکردنه وه ی شه پی بنچر ناکات و ره وشیکی و ئالۆز دروست ده کات که هه میشه هه ره شه ی دووباره ته قینه وه ی ناکۆکی یه کان بی ت.

زیاتر له پینچ ساله ئه و بارودۆخه بانی به سه ر کوردستاندا کیشه وه، له به هاری سالی (۱۹۹۴) وهه خولی شه پی و تووینژی ناشتی و هودنه و ریککه و تننامه ی ناو خۆ دهره کی سیما ی بارودۆخی سیاسی کوردستان، ته نانه ت فاکتیره ناو خۆیی و ئیقلیمی هه کانه ی باریان به ی کلاکردنه وه ی شه ره که به رینگای سه ربازی نه داوه.

ئه گه ر هه لایسانی شه پی ناو خۆی به رده وام بوونی هه ندی هۆکاری ناو خۆیی و ئیقلیمی له پشته وه بی، ئه و گومانی تیدانی یه به ره قه رار نه بوونی ناشتی ش له و هۆکارانه به ده رنبن و ئه زموونی (۵) سالی شه پی ناو خۆش ئه و راستی یه ی لای هه ردو و لایه نی ناکۆک به رجه سه ت کرد که بالاده ستی لایه نی ک له رووی سه ربازی یه وه ره نگه مه حال بی ت، ته نانه ت

بئ پەردە نیگەرانی خۆی دەرپەری، ئەو نیگەرانی یەش بەلگە یە بۆ ئەوەی کە هەتا لە توانایدا بێت رێ بە چەسپاندنی ناشتی لە کوردستاندا نادات، نەبوونی یەك هەلوێستی هیژە سیاسی یەکانی کوردستانیش بۆ مامەلەکردن لەگەڵ دەرووبەر بە تاییبەتیش لەگەڵ تورکیادا ئەو دەرڤەتە ی بۆ ئەنقەرە رەخساندوووە کە تا ئێستا رەوشی کوردستان بۆ بەرژەوێندی خۆی ئاراستە بکات.

ئەمانە ئەو کۆسپانە ی کە زیاتر لە (۵) سالاە بوونەتە ئاستەنگی بەردەم پڕۆسە ی ناشتی، بیرکردنەووەو لیکدانەووە ی حزایەتی بۆ گۆپانکاری یەکان و خۆبەستەنەووە بە داگیرکەرانی و رەچاوانەکردنی بارودۆخی ئالۆزی کوردستان و فەرامۆش کردنی بەرژەوێندی یە بالاکان، دەبنە پێودانگێک بۆ ئەوەی لە بەرامبەر چارەنووسی ولات و بەدی هینانی ناشتی وەکو پێویست هەلس وکەوت نەکرێت.

رێککەوتننامە ی واشنتۆن ئومیدیکی خستە دلی خەلکی کوردستانەووە، کۆبوونەووە ی سەرکردە ی هەردوولا ئیمزاکردنی رێککەوتننامە کە لە ژێر چاودێری تاکە ولاتی زلهیزو بېربارە دەستی دنیا ... هتد لەو هۆکارانە بوون کە گەلی کوردستان و هیژە سیاسی یەکانی و تەنانەت دۆستانی کوردیش دوا ی تێپەربوونی نزیکە ی (۷) مانگ و جیبەجێ نەکردنی خالە سەرەکی یەکانی کێرفی ئەو ئاواتانە ی خەلکی کوردستان بە تەواوی روو لە داشکانە، ئەمەش وا دەکات جەماوەر متمانە بە هیچ رێککەوتنیکی نیوان هەردوولا نەکات.

ئەو هاوکیشە سیاسی یە کە ئەمەق کوردستان و دەرووبەری گرتۆتەووە، بە هیچ شیوێهە ک لە خزمەتی پڕۆسە ی ناشتی دا نی یە، بەم پێ یە دەگەینە ئەوە ی کە ئایندە ی پڕۆسە ی ناشتی کوردستان مەترسی و هەرپەشە ی زۆر و گەورە ی لە پیش دا یە، ئەو هەرپەشە مەترسی یانەش ئەوێندە کاریگەر کە ئەگەر هاوکیشە ناوخی ی و ئیقلمی یەکان نەگۆپدرین، ئەوا بە تەواوی ئایندە ی پڕۆسە کە دیاری دەکەن. ■

دوژمنان دەسووردەنە کاروباری ناوخی کوردستان و بە پێ ی بەرژەوێندی یەکانی خۆیان چارەنووسی دیاری بکەن.

ئەم بنەما کلاسیکی یە پەر بە پێستی رەوشتی ئێستای کوردستانە و جگە لەوێش هەمیشە هاوتەریبی قۆناغە جیاوازهکانی شوپشی کوردستان بوو، لە ئایندەشدا دەبێتە پێوهرێک بۆ ئاستی گەشەکردنی مەسەلە ی کورد لە بوارە جیاوازهکاندا.

چەسپاندن و جیبەجێ کردنی هەر رێککەوتننامە یەکی ناشتی کە کۆتایی بە شەپو مألۆیرانی دینی و بارودۆخی ولات ناسایی دەکاتەووە، پیش هەموو شتی ک دەووستیتە سەر نیازی لایەنە ناکۆکەکان، هەست کردن بە لێپرسراویتی میژوویی لە بەرامبەر چارەنووسی گەل و ولات و بېرباری سەر بەخۆ کە لە بەرژەوێندی یە نیشتمانی و نەتەوهریی یەکانەووە سەرچاوە ی گرتبێ، بنەمای نیاز پاک ی لایەنە ناکۆکەکان کە هەنگاوی یەکەم و سەرەکی یە بۆ بەرڤەرار بوونی ناشتی، بئ بوونی نیازی ناشتیخووازانە پڕۆسە ی ناشتی یە ک هەنگاوی ناچیتە پیش، ئەوکاتە رێککەوتننامەکانی ناشتی تەنها بۆ چەواشەکردنی رای گشتی و کات بەسەربردن دەقۆزیتەووە.

کەواتە بئ بوونی نیازی پاک ی لە هەر وتووێژنیکی ناشتی دا لە لایەن لایەنە ناکۆکەکانەووە ئەو کاتە خودی پڕۆسە ی ناشتی کۆلەکە سەرەکی و هەرە گرنگە کە لە دەست دەدات و ئەگەری بەدی هینانی مەحال دەبێ. ولاتانی ئیقلم بە تاییبەتیش تورکیا هەرۆکو چۆن رۆلیان لە درێژە کیشانی شەپری ناوخوا دا هەیه، بە هەمان شیوێهە لە تەگەرە خستەنە بەردەم پڕۆسە ی ناشتی ی، رەنگە تورکیا تاکە ولاتیکی ناوچە کە بئ کە مەترسی بئ ئەندازە ی لە گۆپانکاری یەکانی کوردستاندا هەیه، بۆیە بەرڤەرار بوونی ناشتی لە کوردستان بە هەرپەشە یە ک بۆ سەر خۆی دەزانێ، تەنانەت رەنگە سەل لەو ناشتی یەش بکاتەووە کە لە ژێر چاودێری و سەرپەرشتی خۆیدا گەل لاله بکری!!

کاتێ رێککەوتننامە ی ناشتی واشنتۆن (۱۷) ی ئەیلوولی (۱۹۹۸) ئیمزاکرا، ئەنقەرە بە ئاشکرا و

ئاواره‌کان له چاوه‌نباری گه‌هه‌دا

ئاواری کوری دهرکراو

که بگه‌په‌نوه سه‌ر زێدو شوینی نشینگه‌ی خویان. گومان له‌وه‌دانیه‌ که رینگه‌ی دووه‌میان تارا‌ده‌یه‌کی زۆر له‌ خه‌یال و خه‌ونی خۆش ده‌چیت، هه‌رچه‌نده هه‌چ شتیکی نه‌کرده له‌ دونه‌ی سیاسه‌ت و نه‌مپۆی مرۆقاه‌تیدا نه‌یه. که‌واته ئاواره‌و دهرکراوه‌کانی شاری که‌رکوک و ناوچه به‌ عه‌ره‌ب کراوه‌کانی دیکه‌ چاویان بپه‌وه‌ته‌ گۆپانیکی بنه‌په‌تی له‌ سیسته‌می حکومی به‌غدادا. هه‌ره‌س و روخانی رژیمی ئیستا به‌ تاکه‌ هیواو ئومید داده‌نین.

جۆری دووه‌می ئاوارانی کوردستان هه‌چ چه‌مک و اتایه‌کی ژیری و لیکدانه‌وه‌یه‌کی زانسته‌یانه وه‌خۆیانه‌وه‌ ناگریت. نه‌و جۆره‌یان له‌ ناکامی مملانه‌ی حزبه‌ حاکمه‌کانی کوردستان و شه‌پی نیوه‌خۆ و وه‌به‌ره‌م هاتوون. له‌وانه‌یه‌ کاره‌ساتی نه‌مانه هه‌چی له‌ گروپی یه‌که‌م که‌مه‌تر نه‌بیت، بگه‌هه‌ خراپه‌تیشه، نه‌گه‌هه‌ هیوا‌ی زوو ره‌سی گه‌پانه‌وه‌ی لێ‌دهر‌بکریت. به‌شیکی زۆر له‌م دهرکراوانه‌ غه‌دریکی ئاشکرایان لیکراوه. به‌ تۆمه‌تی لایه‌نگری و پێوه‌ندی له‌گه‌ل لایه‌نیکی دیاریکراو، وه‌دەر‌نراون. زۆربه‌یان سه‌روه‌ت و سامانیان ده‌ستی به‌سه‌ردا گیراوه، هی‌وایان هه‌یه‌ نه‌یتوانیوه‌ پیناسه‌و په‌یمانی هاوسه‌ریتی دهر‌بازبکات، نه‌مه‌ بیجگه‌ له‌ خه‌ش و که‌ل‌په‌لی ناوما‌ل که‌ به‌ره‌می ده‌یان سه‌له‌ی ره‌نج و خه‌باتیان بووه. له‌وانه‌یه‌ به‌شیک له‌و خه‌زانانه‌ی که‌ تابه‌تن به‌ به‌رپرسیارو دارا‌کانی نی‌و حزبه‌کان،

له‌وانه‌یه‌ هه‌چ ولاتی ئاواره‌و دهرکراوی له‌ وینه‌ی ولاتی کورده‌واریدا نه‌بیت. جگه‌ له‌وه‌ی که‌ به‌ درێژایی چل سه‌الی رابردوو رژیمی به‌غدا به‌ هه‌موو شیوه‌یه‌که‌ هه‌ولی داوه‌ کورد له‌ زێدی باب و باپیرانی خۆیه‌وه هه‌لبه‌کنێ و ئاواره‌و دهر‌به‌دهریان بکات. سه‌ن کوچکه‌ی راگواسته‌ن و به‌ عه‌ره‌ب و به‌ به‌عسی کردن دزێوو دپه‌دانه‌ترین ره‌فتار و سیما‌ی ئه‌و رژیمی‌ه‌ی وه‌خۆگرتوه‌وه. ئیستا به‌ هه‌زاران بنه‌ماله‌ هه‌ن که‌ له‌ شاره‌کانی هه‌ولێرو سلیمانیدا گیرساونه‌ته‌وه‌و به‌ ئاواره‌کانی که‌رکوک ناسراون. که‌ به‌داخه‌وه‌ نه‌ حزبه‌ حاکمه‌کانی کوردستان و نه‌ ریکخراوه‌ی په‌نا‌به‌ران و نه‌ ریکخراوه‌ خه‌رخوازه‌کانی دیکه‌ وه‌کو پێویسته ئاوپیان له‌و ئاواره‌و دهرکراوانه‌ نه‌داوه‌ته‌وه‌. خویان تا نه‌ندازه‌یه‌کی زۆر له‌ گه‌پانه‌وه‌ هیوا بپه‌یوون. ته‌نیا دوو رینگه‌ش بو‌ گه‌پانه‌وه‌یان به‌دی ده‌کریت:

- ۱- نه‌گه‌هه‌ رژیمی ئیستای عه‌زاق هه‌ره‌س بێنی و بارودۆخی سیاسی بواری گه‌پانه‌وه‌یان بپه‌خسینی.
- ۲- نه‌گه‌هه‌ هیزه‌ حاکمه‌کانی کوردستان ریکه‌ه‌وتن له‌گه‌ل رژیمدا بکه‌ن و رژیم به‌ سه‌رج گه‌پانه‌وه‌یان فه‌راهه‌م بکات. یاخود ریکخراوی نه‌ته‌وه‌ یه‌که‌گرتوه‌وه‌کان و ناوه‌نده‌ بپه‌یارده‌ره‌کانی جیهان گوشاریکی به‌هه‌یز بکه‌ن و رژیم ناچار به‌ مل که‌چی بکه‌ن. هه‌روه‌ک چۆن نه‌مپۆ گوشاریکی خه‌سته‌ت و هه‌مه‌لایه‌نه‌ خراوه‌ته‌ سه‌ر به‌لگه‌راد، تا سه‌ر بو‌ نه‌مری واقع که‌چ بکات و رینگه‌ی ئاواره‌کانی کۆسۆقو بدات

نازارو کوله مرگیان نه چیژتبی و باکیان به له دهست دانی ناو مال و سرهوت و سامانه کیان نه بیټ و لهو شوینه ی لسئی گیرساونه تهوه دوو بهر ابریان و هرگرتیتهوه یان کویان کردبیتهوه، به لام زورینه دوو چاری گوره ترین کویره وری و مالویرانی بوونه تهوه، له لایه کوه له لایه نی یه کم سرجه م سرهوت و سامانیان لسئی زهوت کراوه و دهستی به سر داگیراوه، له لایه نی دووه میاش قهره بوو نه کراونه تهوه و به هه زاران دهرده سهری چادرو که لاره یه کیان دهست که وتوه که تییدا بگوزهرینن. جاران تییکرای ناوارو دهرکراوان دلیان بهوه خوش بوو نه گهر پارتی و یه کییتی ناشتی بکن، نهوا بیسئی و دوو نهوان ده گهرینهوه سر مال و حالی خویمان و قهره بووش ده کړینهوه. به لام نریکه ی سال و نیونیکه که ناگرپر له شهر ی نیوه خو کراوه. سالیک زیاتره که کوبوونه وه کانی بالای ناشتی بهر نیوه ده چن. جهوت مانگ زیاتره که ریکه وتنی واشنتون له نیوان بهر یزان (تاله بانو و بارزانی) دا نیمزاکراوه، که چی تروسکه روشناییه کی گهرانه وهی دهرکراوان به دی ناکرنت. به تایبه تی نه گهر جاران لییره و له وی باس له قهره بوو کردنه وه و گهرانه وهی مولکه دهست به سر گیراوه کانیان دهرکرا، نهوا نه مړو نهو باسه ش له وینه ی خونه کاسیتیکی ژهنگ گرتوو له گوشه ی ماله کاند ا فرئی دپاوه.

له دیداری نیوان بهر یزان (مام جهلال و کاک مه سعود) دا له روزانی ۸/۹/۱۹۹۹ ی پیرمام، زور به خشکی ی باس له گهرانه وهی نارم زومندانه ی ناوارو دهرکراوان کرابوو. نه مړو دهنک هیه که (پ.د.ک) به (ی.ن.ک) ی گوتوه که باجاری په له له گهرانه وهی ناواران نه کړنت، بهو بیانویه ی که وه زعی هه موویان باشه و توانراوه جیگه و ریگه ی حهوانه ویان بو دابین و مسوگهر بکړنت.

نه گهر شهر ی براکوژی له ککه یه کی ره شی شهر مزاری بیټ بو میژووی گه له که مان و

بهر نیوه بهرانی تییدا تاوانبار بن، نهوا شه پوئی ناوارو دهرکردن تا نه بهد موزکی دپنده یی به ته ویلی فرمانر په ویانی میژووه که مان ده هیلیته وه.

ناوارو دهرکراوانی نه مړو ی کوردستان تا نه اندازه یه کی زور له نیگهرانی و دله راوکیدا ده تلینه وه. به گویره ی بنه ماکانی یاسای نیو ده وله تی و ریخراوی په نابهران، ناکرنت نهو دهرکراوانه به ناوارو په نابهر حسیب بکړن، له م روانگه یه شه وه مافی ناوارو په نابهر ییان پی پره و نابینرنت، روژی دوی روژیش رهوش و بارودوخیان بهره و خراپی و نا هو میدی هله ده کشیټ. نه م ناواره بوون و دهرکردنه زور گرفت ی نابوری و سیاسی و کومه لایه تی لسئی تکاوه ته وه. زوریک لهو ناوارانه پیوه ندیان له گه ل خیزان و خزمه کانیان برپاوه. ژماره یه کی زور مندال له خویندن دابراون و به دواکه وتوون. ژماره یه کی زوریش له سوزو میهری باوکیان بی بهش کراون و، ژماره یه کی زوریش دور له هاوسره کانیان ده ژین. گومان له وه دانیه که له دواروژدا نهو هوکارانه گرفت و ناستهنگی هه مه جوړی کومه لایه تی لسئی په ییدا ده بیټ.

نه گهر راشکاوانه بلین که رژی می ره گه زپهرست و دیکتاتور ی به غدا له مرگه سات و چاره نووسی گروپی یه کم (ناوارو دهرکراوانی کهرکوک و ناوچه به عهره ب کراوه کان) دا بهر پرسیار بیټ، نهوا ده کړی بگوترنت که (یه کییتی و پارتی) له مرگه سات و چاره نووسی گروپی دووه مدا بهر پرسیارن، تا چاوه پوانی ناوارو دهرکراوانیش زور بخایه نی و دریزتر بیته وه، بهر پرسیاریتی گهره و مه زتر ده بیټ. به تایبه تیش نه گهر زه مانه تی گهرانه وه فراهه م نه کړنت، مه ترسی داها تو ی ناوارو دهرکراوان له چاوه نواری گودودا ده هیلیته وه. نه گهر بشگهرینه وه له نیگهرانی و دله پراوکی دربان نابن و ناتوان شه وانه ناسووده و بی خه م سر به خه نه سر سرینه کانیان. ■

دولهتی سرحدلارن

۶۱۷ - ۱۲۸۴

که ځیریم زه ند

قهلای زلمو تهخه سوورو شه میران و هاوارو سیمان و داودان و ناوردان و گولمه بنه ردا سالی ۹۰۰ ک، هاوچرخي سولتان سلهیمی یه که می نوسمانی. یاوز سلهیم دواي سرکه وتنی له جهنگی چالديران. چالديران - قالدیران - ۱۵۱۴ - ریکه وتی چرخ و سرده می جه لائیری له میزوپوتامیا سده ی ۸ ک.

حه سن بهگ خدر بهگ، له سده ی ۹ ک چرخي مه نمون بهگ بهرهنگاریکردن و توانی کهرته داگیرکراوه کان بگه پینیتوه شهرفنامه لینی دواوه، سالی ۱۰۰۵ ک، ههروه ها فرههنگ و فراوانگه ی زانیاری نیسلامی، باسکراوه.

دواچار فرمان کهوته دهست هه لو بهگو خان نه محمد خان دهستیان گرت بهسر نامیدی و دهوروبه ریدا، نزیکه ی ۲۰۰ سالی خایاند، له سهره تاي سده ی ۱۸ نیسایي، تاوه کو سده ی ۱۴. دواي نه مه کهوتنه ژیررکیفی دهوله تی جه لائیرییه وه.

دهوله تی نوسمانی هیرشی سهریازی گه وری هینایه سهریان به سهرکرده یی حسین پاشا ۹۴۵ ک، له فرمانپه وایی مه نمون بهگدا به بیانونی دایینکردنی رنگی بهغداد.

مه نمون بهگ بهرگری سهختیکرد، قاره مانانه و خوی قایمکرد له قهلای زلمداو به دزییه وه خویگه یانده نهستانبول گرتیان و خرایه زیندانیه وه.

میژوی نه رده لان، دهگه پرتوه به سهره تاي چرخي عه باسیه کان، به پیی گوته ی میجر لونگریک، له نووسراوه که ی چوار سده له میژوی عیراق، ههروه ها به پیی چیروکی شهرفنامه ی میر شهرفخانی بتلیسی. بابه نه رده لان له بنه پرتوه دهگه پرتوه وه ده چنه وه سهر خیلکی خانه دان و ره سنی شاری دیاربه کر، کوچیکردوه بو لای خیلگی گوران.

له ناکامی نه م رووداوه دا دهستیگرت له سهر هه ریمی شاره زورو دؤل و هه ردو کینوی هه وراماندا. ناچار بوو جهنگیزخان ملکه چی نه م دهسته لاته نوییه ی نه رده لان بیت و ره زامندی خوی نیشان بدات. له که له میره کانیان کلؤل بهگ کوپی بابه نه رده لان، بالی کیشا به سهر نه ریل، هه ولیردا. به پیی گوته ی لونگریک.

گه پرده ی نینگلیز - کلودوس ریچ - ۱۸۲۰ نه لن: هوزو خانه واده ی نه رده لان ره گو و ریشه یان ماموییه له بنه پرتدا.

ههروه ها - نه لیا س بهگ کوپی خدر بهگو حه سن بهگ خدر بهگ، بهرهنگاری داگیرکه رانبوون، گه یشتنه روباری زئی سهروو، بوو به سنووری میرنشینه که یان. مه نمون بهگ باوکی بیگه بهگو سورخان بهگو مه حمود یه گو میر بیکه بهک دهستیانگرت به سهر هه ره موو ده قهرهانی دوزو

۱۷۹۳. دوایی سلیمان پاشای بابان به‌شی زوری
مدجله کهوتو ولاتی ئه‌رده لانی گرت و خستییه ژیر
رکیفی مینشینی بابانه‌وه. دواي سرکه‌وتنی به‌سر
شا سه‌لیمی مامیدا له جه‌نگی قزله‌دا.

مینشینی کهوته ده‌ست خه‌سره‌وخان -
۱۱۶۸-۱۲۱۴ک دواي ئه‌و سوپخان ویردی.

مهمه‌د پاشای بابان سرکه‌وت به‌سر ئه‌م
مینشینه‌داو په‌رده له‌سه‌رووی دا درایه‌وه له‌سر
شانۆی سیاسی و رامیاری کشانه‌وه که ماوه‌ی دوو
سه‌ده‌ی ته‌واو فه‌رمانه‌واو جوکه‌په‌وا بون.

خوینه‌ری هیژا .. (پیشه‌نگ) به‌هاوکاری و
کۆمه‌کی مالی نیوه دریزه به‌ژیان و کاروانی
تیکۆشانی خۆی ده‌دات. بو‌گه‌شه و پیشکه‌وتنی
زیاتر داوای یارمه‌تی و پشتگیری له‌خوینه‌رانی
خۆشه‌ویست ده‌کات .. تکایه له‌سه‌ر ئه‌م
ژمارانه‌ی بانکی یارمه‌تی و کۆمه‌که‌کانتان
ره‌وانه بکه‌ن.

R.A
Post Bank
Kto. Nr: 1382 04 906
BLZ: 86010090
Germany

یان ..
N.A.A.M
Nord band
Kto. No: 64 07 01 92 95
Sweden

سورخان به‌گ کاروباری وهرگرت و سولتانیش
مه‌نمون به‌گی ئازاد کرد.

له‌چهرخی مهمه‌د پاشا به‌تلجمی - ئوستاندار-
والی به‌غداد سالی ۹۵۶ ک، گه‌مارۆی سورخاب
په‌گی دا، ناچاریکرد که قه‌لای زه‌لم به‌جی به‌یلنی
بی خوین رشتن.

دووباره هاته‌وه مه‌یدانی جه‌نگ و توانی
فه‌رمانه‌وایی وهرگرت ۱۱ کوپی له‌دوا به‌جیماو
ده‌ستیگرت به‌سر سرۆچکدا - به‌رزنجه.

بسات به‌گ هاتو دواي ئه‌و ته‌یمورخان و
شاره‌زوریان گرته‌وه. سولتان مرادی سینه‌می
ئوسمانی سور ناوی میری میرانی به‌پایه‌ی
پاشایه‌تی پی‌به‌خشیوه ۱۵۸۰ز.

شهره‌فنامه ئه‌لی: نه‌وه‌ی ته‌یمورشا، سولتان ئه‌لی
- فه‌رمان ره‌وابوو به‌سر سنه - ساناتروژو بوداخ
به‌گ فه‌رمانه‌وای قه‌راخ، مرادبه‌گ فه‌رمانه‌وای
مه‌ریوان. میهره‌بان و به‌درخان سنجاقی شارپاژیر،
فه‌رمانه‌واو بون.

دواي کوشتنی ته‌یمورخان، هه‌لوخان فه‌رمانی
گرته ده‌ست دواي ئه‌و ئه‌حمه‌دخان ۱۰۱۴ ک.
جه‌نگی دژوار به‌رپابوو له‌ته‌ک داگیرکرو دوژمندا.
شاره‌زور هاته‌وه ژیررکیفی. سیمان خان
فه‌رمانه‌واو بوو. ئه‌حمه‌د خان بیزاربوو له‌سته‌م و
زوری ئییران به‌پی گوتی فون هامور -
خاوه‌نی نووسراوه‌ی ده‌وله‌تی ئوسمانی په‌نای
برد بو مووسل.

حسین پاشا والی به‌غداد - هه‌رمی هه‌مه‌دانی گرت.
فولیکان - فه‌رمانداربوو ئه‌وکاته. گوپه‌پایه‌لی
فه‌رمانی ئوسمانی بوو، په‌نای برده به‌ر مووسل

په یامی سهر به ست

نهم گوشه یه دهرېری راو هه لویستی نووسهر خویه تی.. نه وهی نهم گوشه یه دا دنووسیتا، خوی بهر پر سیاره، چونکه مهرج نیه نووسینه که ی له گهن رامن و سیاستی نیمه دا یه ک بگریته وه، به لام نه بهر باوهرېوو نمان به نازادی بیرورا دهرېرین نهم گوشه یه به دهروازهی سهر به ست دناسین. هه موو که سینک بوی هه یه نازادانه رامن و بۆچوونی خوی بخاته پروو.

پېښنگ

شاخیان هه لده بژاردو هه ردو و چه کی قه لهم و پېشمهر گایه تیان ده کرده شان، چ نه وانهی له نیو شاره کانه وه شیلگریو لېراوانه به روی گوشارو خواسته کانی دوژمن هه لده شاخان و نه ده چوونه ژیرباری هه ره شه و تو قان دن. که چی به داخوه زوریک له قه لهم به دهستان به چاو سوور کردنه وه یه ک یان به خواستی خویانه وه، خامه و ویزدانیان ده دژپاندو وه بهر تفو نه فره تی گهل و میژوو ده که وتن. هه نه و نووسهره دژپاوانه ش کاریگریه کی زوریان

قه لهمه دژپاوه کان

زیښتوو هه که نه وه!

هاوژین عه لی

سه نگرهی گهل و پارینزگاری لیکردنی دا ده میننه وه. میژووی دورو نزیکی گه له که مان نه و راستیه ی سه لماندوته وه. به تایبه تی سه رده می خه باتی شاخ و شوپشی چه کداری ته نیا قه لهمه بویره کان بوو که هه لنه ده خلیسکان و نه ده به زین. چ نه وانه سه نگرهی بهر خودانی

میژوو گه واهی نه و راستیه ده دات که هه میشه قه لمه کان به سه ر دوو سه نگرهی دژ به یه ک دابه ش ده بن. نه وانهی سه نگرهی دژ به راستی هه لده بژیرن ناوات و نامانجیان بریتی ده بی له خوژیان دن و داهینانی چه و اشه کاری و سه رلی شیواندنی کومه لانی خه لک و به لاپی دا بردنیان. به پینچه وانه شه وه قه لمه بویره راستو بژه کان خوینی ده روون له نووکی خامه کانیا نه وه داهه بژین و گیانی خویان له سه ر له پینده ستیان داهه نیون و روو سوورانه له

له به شیک له گه نجانی ناشارمز او کم نه زمون کرد که له پی دهریچن و خوینان بکنه سووتهمه نی شهرو هوهس بازیه کانی رژیم. هروهها بو ماوه یه کی دورو دریزیش جهسته ی فهرهنگو کلتوری رهسه نی گهله که مانیان زامدار کردو خوینیان لی چوړاندنوه. تا نیستاش هندیک لهو به ناو نووسه رانه هر له شوینی خوینان دست به کارنو به شان و بالی داگیرکرو بهرپوه به رانی نه نغال و بکوژانی کوردستاندا هه لده لین.

له وانه یه ره خه گرتن و پرده هه لمالین له پووی نه م جوړه نووسه رانه دا هیچ ناکام و خزمه تیک نه کات، چونکه بو هه موو لایه ک ناشکراو ناسراون. بئ پخوا سهنگه ری جاشایه تی و دژ به گه لیان دریزه پی ده دن و ژیان ده کن. به لام نه فسووس بو نه وانه یه که نیستا له کوردستانی رزگارکراودا ده ژین و خوینان له بن بالی حزبه کاندان شار دوتوه و له جارن خراپ تریش دریزه به چه واشه کاری و شیواندنی میژووی گهله که مان و

زامدارکردنی فهرهنگو کلتوری رهسه نی کوردهواری ده دن.

له کهس شارواهنیه که دوی راپه پینی پرشکوی سالی ۱۹۹۱ ی گهله که مان و بووردنی گشتی، نیدی هه موو نه وانه ی له کوردستانی رزگارکراودا مانوه له تای یه ک ته رازودا راگیران. به مهش دیسانه وه نووسه ره هه لپه رست و نه فس نزمه کان به خشه که یی هه لکشان و شوینه گرنگو پر بایه خه کانی راگه یاندنی حزبه کانیان داگیرکرد. قه له مه له رزوک و سواوه کان گه یشتنه باره گای هه ندی روظنامه و ناوه ندی بریارده ری راگه یاندن. له ویشه وه ده ست کراوه تر که وتنه بوق لیدان و شیواندن و ریسواکردنی میژوو، فهرهنگو، کلتوری گهله که مان.

هه لبه ته زوو بوری روظنامه و گوڤاره کان دهره تیکی له بارو گونجاویان ره خساندوه تا نه و قه له م دواوانه به ره می چروک و بئ به هاو دروین به دیده و چاوی خوینه ران بفروشنه وه. نه وه تا روظانه له هه ندی ده زگای چاپ و بلاوکردنوه دا، شتی واسه یرو

دروین و چه واشه کاری ده خرینه بازارپوه که به ته وای پیچه وانه ی راستی و دیروک و به ها مرقایه تیه کانه. گومانیش له وه دانه که نامانجیان ته نیا شیواندنی میژوو، یان پقدان هه لدانه به شان شه وکته ی سه کرده و فهرمانه وایان. خو نه گه ره یه کیکیش ره خه یان لی بگریت نه وایه کسه ره گه ل نه و لایه نه پیا هه لدراده و سهنگه ری لی ده گریت و فتوای کوشتنی ده دریت.

راسته یه کی حاشا هه لنه گره که نووسه رو روشنبیران کاریگری نه کتیک و بهرچاویان له سه ره به رزکردنوه ی ناستی هوشیاری کومه ل و به ره و پیشه وه برندنیدا هیه. نه گه ر ویزدان و قه له م فروشیش بن نه وای کاریگری بهرچاویان له سه ره شیواندنی هزی کومه ل و به لایه دا بردنی دا ده بیست. که به داخه وه نه مپو به شیک له نووسه ران، پیا هه لدانی سه رکرده کان و چه واشه کردنی راستی و شیواندنی میژوو یان کرو دته پیشه و نانی پیوه ده خون. نه و جوړه که سانه

دویانهوئ سهر له لاوان تیک
 بدهنو سپی به رهش ورش
 به سپی بنووسنهوه. دویانهوئ
 حزبو سهرکردهو ههلوئستی
 کهم وینهو نیشتمانی نهتهوهییو
 پهیامبهر دابریژنو خهک ناچار
 بکهن که سوژدهو کرپووشیان
 بو ببهنو له ناست نهواندا
 خویمان به لاوازو کهم هیژ بزانه.
 له چ سهردهمو زهمانیکدا
 روویداوه که له خوږاوه نالای
 کوردستان بخریتته دست
 کهسو لایه نیک که روژئ له
 روژان به خهونیش داوای
 نازادیو سهر به خوئی
 کوردستانی نهکردییت؟! چون
 دهییت کهسیکی دووره پهریزو
 چهک نه دیوو بگریت به له
 ههنگو پالهوانو شوږه سواری
 نه بهردیو شهرو جهنگ؟! چون
 دهییت قهله میک داستانیک
 بنووسیتتهوه که نه دیویه تیو نه
 خوئی له نیو رووداوه کاندا
 ژیاوه؟! ناکرئ له قهله میک
 بی دهنک بین که پاشوئل پیسو
 کرنگرتهکان به پیشهنگی
 خهباتو شوږه سوارانی مهیدان
 ناوینیتو بیهوی میشکی

مندالانمان پئگوش بکات!
 دهبی نووکی نهو قهله مانه
 بشکی نریت که شه پخوازو
 تاوانبارو پیاو کوژان به
 پهیامبهری ناشتیو فریشتهی
 سوژو بهزیی بناسیت.

گره که تف
 لهو قهله مانه
 بگریت که
 هیژی نار نارو
 تالانکه رو
 بخورانسی

رهنجو به ره می خهک به
 نه اندازیاری ناوه دانکردنهوهو
 بهخیو کهری ههژاران ناوده بات.
 دهبی نه فرهت له سیمو نادگاری
 نهو کورته قهله مانه بگریت که به
 نه نقهستو بو پولو پاره هیلی
 راستو چهپ به سهر میژووی
 خویناویو پر فیداکاری
 گهله که مان داده هیژنو به
 ناوه ژوو دهیووسنهوه.

دهبی نهو قهله مانه له توره که
 بگریت که خهباتو قوربانیهکانی
 گهلیکی نازادیخواز دهخه نه نیو
 مه دالیایهک و به سهنگی تاکه
 میرو سامانداریکی وده کهن.
 دهبی نهو قهله مانه ترؤ بگریت که

گهورهییو سهرورهی نهو
 شه میدانهی نه ترسانه چوونه بهر
 پهتی سیداره بانگی نازادیاندا،
 بچووک دهکه نهوه.

قهلم نهو قهله مهیه
 راستیهکان وهک خوئی
 بنووسیتتهوهو باکی به حاکمو
 فه مانږهوا نهییت. قهلم نهو
 قهله مهیه که دهییتته نیژوه له
 چاوی تاوانبارو خوینریژان
 رو دهچیت. قهلم نهو چه که
 سوارهیه نهوهی نازانی بیته قینئ
 نابئ ههلی بگریت، قهلم بلایسهی
 گرږه، نهوهی له ناگر دهرتسیت
 نابئ دهستی بو بیات. قهلم
 راستیه، نهوهی راستی
 بشیوینئ، میژوو، دهیکاته
 گمردو خوئل و به ره شه بای
 دهسپیریت.

نه گهر قهله مه دؤراوهکان
 له لایه نه دسته لاتدارانهوه زیندوو
 دهگرینهوه، دهبی خوینسهران
 بیانناسنهوه. دهبی خوینسهری
 کورد رو شنبیران و بو شیبیران
 له یهکتر جیابکاتهوه.

به رلین

نیسانی ۱۹۹۹

راپورتی په که مین کونگره ی حزبمانه وه

حزب و نوښه رایه تی

کومونیسټی سؤفیعت، سره تا نوښه رایه تی چینیکسی مه به ست بوو، هر وده ژماره ی نه دمانی له چهند هزاريك تپه پری نه ده کرد، توانی سر بیکه وئو بگاته لووتکي ده ست لات، به لام کاتئ دروشمی حزبی تیکر ای گهلی سؤفیعتی مه لکردو گوئی (ئیدی حزب بؤته حزبی سر جهم گهلی) گؤپی بؤ خؤی هه لکه ندو زهنگسی له ناوچوونی لیډرا. نو حزب له کؤتایی ساله کانی ته منی خؤیدا شانازی به وه ده کرد که زیاتر له (۲۰) ملیون نه دمانی کاراوی زیاتر له ۴۰ چل ملیونی که سیشی له سهندیکاکاندا کار ده کنو و به بن هاو پرک حزبی هه موو گهلی سؤفیعتی بوونی حزبی دیکه پیوست نیه، به لام چونکه نه یقوانی نوښه رایه تی هه موو چینه کان بکات. ئیدی له بار یه که هه لوه شایه وه، حزبی سر جهم گهلی نه ک ناتوانی نوښه رایه تی ته راوی چینه کان بکات، به لکو ده بیته دیکتاتورو له پیناوا پاراستن و مانه وه ی خؤی، ته راوی بهر ژوه ونډیه کانی بالای نیشتمان ده خاته ژیر پی یوه. هر وده ها (حزبی به عس) تاخؤی به نوښه پری چینیکسی دیاریکراو داده ناو دژایه تی نه ته وه کانی غه پره عره بی ناشکرا نه کرد بوو، هر وده ها ژماره شی له چهند سهد که سینک تپه پری نه ده کرد، توانی ده ست لاتی ولات بگریته ده ست و به خیرایی گه شه بکات، به لام کاتئ خؤی به حزبی سر تا پای گهلی ناساندو، خؤی به سر ورو به هاو پر ژوه کانی نیشتمان دانواو دیکتاتوریه ت و سیاسه تی حزبی سر کرده ی په پره و کرد، دیتمان چی به سر خؤی و گهلی ولات هیناو نه مړوش به لاوژی به وه له دوا رؤژه کانی ته منی دایه و چاوه روانی مرگ دکات.

بهم پی یه ده گه یه نه نو راستیه باوهری که هیچ حزبیك نیه، بتوانی حزبی سر جهم گهلی بیته و نوښه رایه تی ته راوی چینه کانی کؤمه ل بکات، له م سؤنگه یه وه حزبمان، حزبی رزگاری کوردستان، خؤی به نوښه پری بهر ژوه ونډی کریکارو جووتیارو ره نجده رو چه وساوانی کوردستان ده زانئ و باوهری به ژبانی فره حزبی هه یه و له پی ناوه شدا ژبانی دیموکراسی و هاو په یمانی تی شؤر شگینانه ی نیوان چینه کان به سه نه دی رزگاری و پښشکه و تنی کؤمه ل ده زانئ و خه باتی بؤ دکات. ■

حزب پښکها توو یه کی هؤشیاری نار هزو مه ندانه یه، له پیناوا و ده ست هینانی خواست و نار هزو وه کانی چینیک یان کؤمه لیکسی دیاریکراو، گه یشتن به نامانچو مه به سته ستراتژی هه کانی دا له دایک ده بیته.

له سره تاي دامه زانندن و قوناغه کانی سره تايی نابی هه لپه بکری بؤ کؤکردنه وه ی خه لک، زؤر گرنگه به پاریزه وه مه نگاو به او یژئ و خه لکانی باش و نموونه یی ریکبخت. به تاییه تیش دلسؤزو هؤشیارانی نه و چینه ی که نه و حزبه ده یه وئو نوښه رایه تی بکات.

نیمه پیمان وایه حزب نوښه رایه تی چین و تو یژئ کسی دیاریکراو ده کات و له پیناوا بهر ژوه ونډی نه وانه وه دروست ده بیته. حزب ناتوانی بیئ به حزبی تیکر ای جه ماوهر، هر کاتئ ویستی بیئ، یان بوو به حزبی ته راوی جه ماوهر، نه و سیمای راسته قینه ی حزبا یه تی له ده ست ده دات و نوښه رایه تی هه کی له ده ست ده رده چیته.

نه مړو هیچ حزب و لایه نیکی سیاسی نیه که ناحزو به ره ه لستکارو هاو پرکی نه بیته، به هه مان شپوه ش هیچ حکومه تیك نیه که هاو پرک و به ره ه لستکاری ناوه خؤی نه بیته، ته نه نا نیشتمان که زیدی هاو به شی تیکر ای گه له، ده بیته ولاتی هه مووان و پښکه وه هه ولی سر که و تن و پښشکه و تنی بؤ ده دن.

هر چه ند. حزب نوښه رایه تی چینیک دکات، به لام له قوناغی کی دیاریکراو به مه به ستی نامانچیکسی هاو به شی دیاریکراو، ده توانی ریبه رایه تی سر تا پای جه ماوهر بکات و بهر ژوه ونډی هه مووان له بهر چا و بگری و بیان پاریزئ. هر کاتئ گه یشته نه و مه به سته، ئیدی ناتوانی نه و ریبه رایه تی ده ریژه پی بدات. به و پی یه حزب له پیناوا چینیکسی دیاریکراوی کؤمه ل له دایک ده بیئ و به تاییه تیش له رلوه ی بهر ژوه ونډیه کانی نه و چینه دا تی ده کؤشن. پیمان وایه، حزب له پیناوا چینیکسی دیاریکراو دا هه یه و خزمه تی تیکر ای گهلی دکات، چونکه بهر ژوه ونډی بالای گهلی و نیشتمان له بهر چا و ده گری و هه ولی سر خستنی ده دات.

حزبیك به یه وئو، بیئ به حزبی سر جهم جه ماوهری ولات، نه و گؤر بؤ خؤی و چینه که ی هه لده که نی. له میژو دا وینه ی له و با به ته زؤرن، بؤ نموونه پارتی

پېرلسی

پرسی چاودیز سیزهیه کی تیزبینه ، نووسین و بۆچوونی دیتران ده خوښیته وه ، سهریه ستانهش هه لیان ده سه نگیڼی و بی باکانهش له بیژینگیان دهدات . ههروهها بی نه ملاو نه ولا ، زور اشکاوانه وه لای یرسیاری خوښه ران دهداته وه .

چاودیز

• بېراری سڼیه مین کۆنگره ی حزبیئک : خهبات ده کهین له پیناو رزگار کردنی ئه و ناوچانه ی که تا ئیستا له ژیر ده سه لاتی ده ولتی داگیرکری عیراق دایه .

چاودیز: راسته ... که سوپای عیراق پایتهخت داگیر ده کاته وه ، ئه وان چه پله ی بۆ لی ده دن . که دهشت و گونده کانی ده وره بیری مه کته بی سیاسیان به عه ره ب ده کریڼ و کوردیان لی هه لده که ندریڼ ، ئه وان ورته نا کهن ، له وان شه هه وال له ره که سانه دا بدن که دژایه تی ئه و به عه ره ب کردن و داگیر کردنه ده کهن .

• شایه دیک : نه دمیکی سه رکردایه تی حزبیکی پېښهنگی به ناو کریکاران !! که هه میشه داوا ی نازادی جنسی بی قهید و شهرت بۆ نافره تانی کوردستان و عیراق و جیهان ده کات ، به ته واویش لایهنگری رابواردنی بی په روایه ، له گه ل گه نجیکی کۆلانه که ماندا کردی به شهرو خه ریک بوو سڼیه مین جهنگ به رپا بکات ، ته نیا له سه ره نه وه ی ئه و گه نجه په یوه ندی خۆشهویستی له گه ل خوشکی نه ودا هه بووه ، به لگهش گیرانی نامه یکی ئه قینداری بوو .

چاودیز: نافه رین هاوړی که ته واوی ژبانی خۆت ته رخان کردوه بۆ خزمه تکردن و به ده ست هینانی نازادی جنسی نافره تانی ناخزم . ئه مه یه نیو نه ته وه یی ، نه فره ت له خۆ په رستی و ره گه ز په رستی !!

• له کۆبوونه وه یه کی بالای ناشتیله : ته نکید کراوه ته وه له سه ره نه وه ی که خانو به ره و مومته له کاتی ده ست به سه را گیراوی ناو ره کهان بۆ خاوه نه کهانیان بگه ز بڼه وه !

چاودیز: باشه ده بی کڼ دهستی به سه ره مولک و مالی ده رکراوان (ئاواران) دا گرت بیئت؟! به خوا مه ته لیکی قورسه و به ئیمه مانان هه لئایه ت!

• لایه ته ی سه ندی که یه کی کریکاران: بژی یه کی نایار ..

جهژنی (ناکۆبی) کریکارانی جیهان!

چاودیز: ده لیڼ جاریک قه ساییک بوو بوو به شوان ، به لام له جیاتی چه راندن ، هه ره رۆژی سه ری یه کیان قوت ده کرد . له خۆرا نه یانگوتوه وه : له بی خه به ران که شه که سه له ورات!

• هه والی شاران: دیسانه وه شالای گرتن و زیندانی کردن به رپا بۆ ته ره . نیوه ی شه وان به سه ره مالاندا و مرده بن ، تا ئیستا به ده یان که س گیراوه !

چاودیز: ناخر گیانه مه گه ر زیندان بۆ ئه وه دروست نه کراوه که هه میشه په روتژی بیئت!

• نووسه ریک : بۆ ئه وه ی په رۆسه ی ناشتی سه ریکه ویئت ، پنیوسته ته گه ره و کۆسه په کانی به رده م هه نگا وه کانی دا بن په ریکریت!

چاودیز: له راستیدا ته گه ره و کۆسه په کانی داوی هه نگا وه کهان ریگرن له به رده م ناشتی ، چونکه له نا که ما دوو کابینه ی وه زیان ده بن به یه ک .. شه هس پاریزگار ده بن به سه ن .. به کورتی ده بی نیوه ی بکرین به خانه نشین و بیکار . کاکای نووسه ره یی کار له وه دایه ، نه که له مه !

• وتاری ته له فه زلیونیکی : راپه رین و په ره مان و حکومه تی هه ریم و ده سه تکه و ته کانی نه مه رۆی گه له که مان هه مووی به ره مه ی خه با تی حزبه که ی ئیمه یه !

چاودیز: به ئی زافه ی کوشت و به رو راوانی شه رپه شگه ران و ده رکردنی هاو ولاتیان و ماشینه وه ی سه ره وت و سامانیان زانید هینانی له شه کری دوژمن و داگرتنی ئالای کوردستان .

• رادیوییه کی دیموگراسیخواز: پنیوسته هه موو حزبه کهان له هه ولی ناشت بوو نه وه ی گشتی دا بن و زه مینه ی ناشتی خۆش بکه ن!

چاودیز: جاران خه لکی بۆ گه شت و سه یران ده چه ون بۆ په رمام ، نه مه رۆش حزبه کانی هاو په یمانی یه که یه که به جیا سه ردانی په رمام ده که ن!

ناموزگار یه کانی هوشی هن

بانگی یه کی ئایار

وهه گهڼرانی: گهوران

بهره و سهره وری و شکوداری
هنگاو بهاویژین.
به لن... به لای نیمه وه نه مه یه
واتای جه ژنی یه کی ئایار. به م
بونه یه وه، سلوو پیرۆزیایی
خومان له تیکرایی
زه حمه تکیشانی جیهان
دهکین وشیلگیرانه دوستایه تی
نیو نه ته وه یی راده گه یه نین.
بژی یه کی تی تیکرایی گه له که مان.

۱۹۴۶

دیموکراتیدا هاتوته ناروه،
بۆ نوسازی و ناوه دانکردنه وه ی
نیشتمانه که مان وه به ره م
هاتوه... بۆ بوژانه وه وه
گه شه کردنی ژبانی نوی رابوه.
لیره به دواوه، له سهر هه موو
هاونشتمانی و زه حمه تکیشان و
رۆشنبیران و کریکارانی
پیشه یی پیویسته که خوراگرو
تیکۆشهر و کابان بن... پیویسته
که ریزی سیستم بگرن و پر
به ره م ترین... هه وه ها
پیویسته که هه موومان له
بواری مادی و هزریدا بۆ
دهربازکردنی نیشتمانه که مان له
سهرده می مهرگه سات و
کویره وه ریدا یه گگرتوو بین و

خوشک و برایانی
زه حمه تکیش...
رۆژی یه کی ئایار جه ژنی
ناوکۆیی هه موو ره نجدهرانی
جیهانه... واتایه کی زۆر قولی
هه یه، تایبه ته به هاوکاری.
یه که م جار له ولاته که ماندا
هاوولاتیان و، خوشک و برایانی
زه حمه تکیش سهر به ستانه
به بۆنه ی جه ژنی یه کی ئایار
ناهنگ ده گیرن. بۆیه نه م رۆژه
واتایه کی قول و تایبه تی هه یه.
به لام بۆ نیمه نه م جه ژنه ته نیا
جه ژنی کریکاران نیه،
به لکو جه ژنی یه کی تی
گه له که مانه. نه م یه کی تی یه ش
بۆ پاریزگاری له نازادی و

سولاج قلاډر

پېښور

شهوې جهړنو و ماټهم

هه‌بوو له‌بهرم كردن له‌گه‌ل شو برادره‌رى كه پيښه‌وه له ژورينكدا ده‌ژباين به نيازى به‌شدارى كردن له جهړنو و شه‌وچهره‌ى سالى نوې له مال. وده‌ركه‌وتين و ده‌مانويست هرچى زووتره له سرما و گويزانه بابكه ده‌ربازبين و بخزيينه باوش ميترو باشتر و ايه بليم ده‌مانويست له شارى سرماگرتووو سه‌هولبه‌ندانى سه‌زه‌وى بگه‌ينه شارى به جوله‌ى زيندوانى ژير زه‌وى. ميترو بو خوى شارىكى پر ناپوره‌ى هه‌ناسه گهرم بوو.

هه‌زدوو كمان به جوته ده‌پزيشتين و به نه‌سپايى يوه هه‌نگاومان هه‌لده‌گرتوه هيجمان ورته‌مان ليوه نه‌ده‌هات من له نيو هزو ليكدانه‌وه‌دا نقوم ببوم بيرم له مه‌ينه‌ت و كويره‌وه‌ريه‌كانى خومان ده‌كردوه سرما روخسارو بناگويى ته‌زاندبوم، به‌لام يادگاربه‌كانى گهرمى و لات و هختوكه‌يان خستبوم. نهم ده‌زانى شو بيرى له چى ده‌كردوه بيه‌نگى نه‌ويشى هه‌لوشى بوو، جگه له ده‌نگى پيلاوه‌كانى سر سه‌هول و خرچه خرچى به‌فر هيچى ترمان گوى لى نه‌ده‌بو. هيشتا چند هه‌نگاويك ما‌بوو بگه‌ينه به‌رده‌رگه‌ى ميترو بى‌ده‌نگه‌كه‌ى شكاندو گوتى:

-توخوا نه‌مه ژبايه نيمه تيدايين!

منيش راچله‌كيم و به زه‌رده‌خه‌نه‌يه‌كه‌وه گوتم:

بوچ عه‌بييه‌تى، نه‌وه‌ى نه‌مان ديتووه ديتمان، نه‌وه‌ى به‌خه‌ونيش بيرمان لى نه‌ده‌كردوه نيس‌تا بوته

چند روژ له هاتنى سالى نوې، به‌لنماندايوو شو شه‌وه هه‌موومان له شوينى كو‌بيينه‌وه‌و گه‌ره‌لاوژه سازيكه‌ين. ته‌نيا شه‌ويكى شو تو ده‌يتوانى هه‌موومان خريكاتوه سه‌ريه‌ك و كوردانه بپه‌يښين و شه‌وچهره بگه‌ين. ژبان له شارىكى گه‌وره‌و پر ناپوره‌ى وهك موسكو، جياوازي زورى له‌گه‌ل هه‌وليرو شاره‌كانى ديكه‌ى و لاتى خوماندا هه‌بوو. هه‌ريه‌كه له كونجى ناپارتمانىكى لاچه‌پ ژورو نيوه‌ژورمان به‌كړى گرتبوو. هاتن و چوون و سه‌ردانى يه‌كتريش پوولى زنده‌ى گه‌ره‌ك بوو نه‌خاسمه بو نيمه‌ى ته‌ريوه‌ى هه‌نده‌ران ده‌بوايه به هه‌وتتو له خورايى روليك له خومان زيز نه‌كه‌ين. شو بره‌ پاره‌يه‌ى لمان بوو به قنياه‌وه ده‌ستمان پيوه ده‌گرت چونكه به ناسانى نه‌ده‌هاته‌وه شوينى. نه‌وانه‌ى كه‌س و كاربان له ولاتانى ديكه‌ى نه‌وروپادا هه‌بوو تاراده‌يه‌ك باخوشتربوون ناوه پارو ديارى‌يان بو ده‌هات. نه‌وانه‌ى پنچكه گيايه‌كيان شك نه‌ده‌برد، كابان ناسا ده‌ستيان به گيرفانيانه‌وه ده‌گرت و وردو درشتيان ده‌نرخاند. مژده‌ى جهړنى سه‌رى سالى نوې تاراده‌يه‌ك ده‌سته توندو گوشراه‌كانى خاوكردنيوه كورد گوته‌نى له و چه‌شنه روژانه‌دا پياو ده‌بى خوى بخورنيت. گه‌ره لاوژه و شه‌وچهره‌ى خومانه له شارىكى ناموو هه‌نده‌ران خواست و پيوستى خوى ده‌ويست. سه‌رمای زستانى موسكو پياوى له جوله ده‌خست. هه‌رچ پو‌شاك و جل و به‌رگيكي نه‌ستورم

بهره‌ست و هستی پښه‌کین.

ناهیکی ساردی هه‌لکینشا ده‌تگوت سه‌هول‌به‌ندان
هه‌ناسه و نا‌هه‌کانی شه‌ویشی ته‌زاندووه، به‌ده‌نگینکی
خه‌م گرتووانه دووپاتی کرده‌وه:

- توخوا ئه‌مه ژيانه ئيمه تڼداين مردن له‌م ژيانه
خوښتره ئه‌وه ئه‌م ساله ته‌واو بوو، که‌چی کاکم هه‌ر
پاره‌ی بۆ نه‌ناردم!

کاکي مهبه‌ستی برا‌گه‌وره‌که‌ی بوو که‌ چه‌ند
سالیکی چووبووه (سوید) له‌وی ده‌ژیا. هه‌موو جارێ
نامه‌ی بۆ ده‌نارد یان ته‌له‌فونی بۆ ده‌کردو تکای
لێ‌ده‌کرده‌وه که‌ پاره‌ی نه‌ماوه و پښووستی به‌
یاره‌تی و هاوکاری شه‌هیه. برا‌که‌شی هه‌میشه
دلنه‌وایی ده‌کردو سۆزی پڼده‌دا شه‌مانگه‌ یان شه‌
مانگه‌ دوو هه‌زار دۆلاری بۆ ره‌وان ده‌که‌م و بۆ خوټ
وه‌ره‌ لای من، هه‌ندێ جاریش بۆ ده‌نووسی په‌له‌مه‌که
بۆ خوټ دیم بۆ لات و له‌گه‌ل خوټدا ده‌تبه‌م بۆ (سوید)
مه‌سه‌له‌ی پاره‌ ناردن و هاتنی کاکي ببووه هه‌قایه‌تی
میش و نه‌ده‌برایه‌وه ده‌توانم بلیم له‌ خه‌ویشدا پڼه‌وی
ده‌تلايه‌وه و کاوژێ بۆ ده‌کرد.

زۆر جاران له‌ خه‌ودا راده‌په‌ری و ده‌یگوت
خه‌وینکی ناخوښم دیت وام زانی کاکم پاره‌که‌ی بۆ
ره‌وانه‌ کردووم هینشتا نه‌گه‌یشته‌بوومه مانی، ما‌فیا
لێ‌یان سه‌ندم. ده‌ترسم خه‌ونه‌که‌م بیته‌ راستی و خێرو
خوښی له‌و پاره‌یه‌ وه‌رنه‌گرم. له‌و کاتانه‌دا دوو
بیروکه‌ به‌ هه‌شتاوی دی داده‌کشان و زمانیان شه‌ته‌ک
ده‌دام. له‌لایه‌که‌وه دلم بۆی ده‌سووتا. چونکه‌ ده‌مزانی
له‌ چ بارێکی ده‌روونی و بڼ‌پاره‌ییدا ده‌ژیت له‌
سه‌رینکی دیکه‌ شه‌و گالته‌م پڼ‌ده‌کات گه‌یشته‌بوومه
شه‌و باوه‌ره‌ش که‌ کاکي رۆبلیکی بۆ ره‌وان ناکات و شه‌م
ده‌ست و شه‌و ده‌ستی پڼ‌ده‌کات. ته‌نانه‌ت خوښی
زۆرجار شه‌و گومانه‌ رازه‌ی ده‌درکاندو ده‌یگوت:

- وه‌خته‌ بلیم کاکم پارهم بۆ نانیرئ و فریوم ده‌دات.

بۆ خوټ نه‌بینی براو خزمی خه‌لکی چی نه‌که‌نو
چۆن خوڤان له‌م دۆزمخه‌ به‌ریاز نه‌که‌ن.

زۆر باشم له‌ بیره شه‌و کاته‌ی نه‌هرووی براده‌رمان
پاره‌ی بۆ هات، شه‌و چه‌ند زگی به‌ خوڤی سووتا و
چ خه‌میکی داگیرت. نه‌هروو براو که‌سی نزیکي خوڤی له‌
شه‌روپا نه‌بوو، ته‌نیا هاو‌پۆلینکی رۆژانی زانکوی له‌
شه‌لمانیا‌بوو. که‌ ئیمه‌ باسی براو خزمی هه‌نده‌رانه‌مان
ده‌کرد نه‌هروو به‌ په‌رۆشه‌وه ده‌یگوت:

- خوڤگه‌م به‌ خوټان ناخه‌نه‌من بۆره‌ خزمیکیشم

له‌ شه‌روپادا نیه‌و به‌ ته‌مای چ بم!

دیسانه‌وه براده‌ره‌که‌م باسی نه‌هرووی هینایه‌وه
گوڤی و گوتی:

- خوڤگه‌ کاکي منیش به‌ وینه‌ی برا‌هه‌ره‌که‌ی

نه‌هروو ئاو‌پڼکی لیم ده‌دایه‌وه‌وه له‌و مه‌ینه‌تی‌ه
به‌ریازی نه‌کردم.

شه‌م ده‌زانی چ شتی برینه‌کانی ده‌کولانده‌وه‌وه ناوا
تاو‌گه‌رانه‌ ده‌په‌یقی. مه‌گه‌ر ته‌واو‌بوونی سالیکی
ته‌مه‌نی چاو‌ه‌پروانی و پڼ‌شواری سالی نو و وه‌زالی
خه‌ستبیت شه‌گه‌ر نا‌قه‌سه‌و باسی شه‌و رۆژه‌مان ته‌نیا
له‌سه‌ر جه‌ژن و شه‌وچه‌ره‌و کۆری شه‌و شه‌وه‌بوو.
به‌ نیاز بووین له‌و غوربه‌ت و تاراو‌گه‌یه‌دا شه‌ویکی
خوښ به‌سه‌ر ببه‌ین. له‌ناو فارگونێ شه‌مه‌نده‌فه‌ره‌که‌دا
به‌ جووته‌ دانیشته‌بووین له‌ ژیر لێوانه‌وه‌ گۆرانی
ده‌دی دووری ده‌چری ده‌مزانی ده‌نگی خوښه‌
زۆرجاران شه‌وانه‌ به‌ جووته‌ داده‌نیشته‌ین و گۆرانی
ده‌گوت. منیش گویم بۆ هه‌لخه‌ستبوو و شه‌و رسته‌کانی
ژان و ناسۆریمان ده‌باراند. به‌ وردی سه‌رنج‌دا
فرمیسک له‌ چاو‌ه‌کانی رڼچه‌کیان به‌سته‌بوو.

ده‌ستم خه‌سته‌ سه‌رشانی و به‌ هیواشی چپاندم
به‌ گویندا: که‌ی کاتی شه‌م گۆرانی‌یه‌... نایینی خه‌لکی

دوای شهوه له یهکتر هه لپراين من بهرهو کورپی
برادهرانو نهویش بهرهو باوهشی ژوروی ته نیایی.
کورپی بهرمو شادی گهرم بوو. هه وای ولاتی
کورده واری ناسمانی هوله که ی داپوشی بوو. گورانی و
هه لپه پکئی خومان دیواره کانی به جوش هینابوون.
زه وی موچرکه ی کامرانی دهرده دا. هه ناسه په یقی
شهرکی لئ ده تکایه وه روخسار نارقه ی ئوخه ی
لئ ده چوپایه وه. که سه عاته گه وره که ی هوله که دوازه
هاواری به تاسه ی لئ هه لسا هه موومان پقان له مؤمه
داگیرسا وه کان کردو مؤمی تازه ی ترمان داگیرساند.
هه له له وه چه پله ریزان ئاویزانی یه کتر بوون و
پیروزیایی سالی نوی به دهنگیکی بهرمز راگه یاندر او
هوله که ی هه ژانده وه نازانم چوون بوو له وکاته وه تکای
برادهره که م چه خماخه ی لئ دا:

- هیوادارم شه ویکی خوش به سر ببه ن بهس توخوا
تابوت نه کری زوو بگه ریوه ته نیایی تاقه ت پروکینه.
مالئاوایم له برادهران کردوه بهرهو مال گه رامه وه
دامنابوو هه ر که بگه م جهی پی ی بلیم:

بوجی نهو شهوت له نهست خوتدا؟

نهوسا وردو باریک بوی بگیرمه وه پینم وابوو
په شیمان ده بیته وه خوزگه بهاتبامایه ده کاته بهرکولی
وه لامه کان.

نه گهر له بهر دلی شه نه بووایه شه شه وه لای
برادهران ده مامه وه به لام شه ماوه یه ی که به یه که وه
ژیا بووین هه رگیز دلم لئی نه شکابوو گوفتارو
رهفتاره کانی شیرین و به ریژ بوون منیش نه مویست
خواستته که ی وه لابنیم. هه رچه نده به رنکهوت که وتینه
لای یه کتر و بووین به هاونشیننی تاکه ژورریک
به ره وه ی ببه هاونشین من به ته نیا له مالی پیره ژنیک
ژورریک به کری گرتبوو. ژورریکی بچوک و نارپک.
به لام چونکه کری یه که ی هه رزان بوو، خوم مات

بیانی سهریرمان نه که ن؟! خه نده یه کی هینایه
سهرلیوان و به نه سپایی گوناکانی سر په وه گوئی:
- باومرت هه بی بؤ خوشم نازانم چیم لئ قه ماوه.
نه مری چه زله گورانی خه م و چه سره ت نه که م. باری
له رونم شینواوه غه ریسی ولات و کهس و کارم نه که م.
نه گهر پارم هه بوایه یه ک چرکه ی دیکه له وه
جه هه نده دا نه ده ماوه یه کس نه گه رامه وه، هه ولیر
خوت بگره ماتم. لئ ره دا ژیان به خورایی لهروات،
ته مهن بی به ره مه. ته نانه ت خه ریکه سوزو نه قینیش
له نیو به فرو سه رمای مؤسکودا له جوئه نه که ون و
له مرن. نه گهر سوزو خوشه ویستیش مردن هیواو
ئاوات و نارزه ووه کانم هه لده مرین که نه وانیش
نه مین ته مهن نه پوکیته وه ژیان نه مویست و گیان
له جهسته داله برپت.

رسته کانی شاعرانه بوون په یقه کان له سنووری
ناومیدیدا قه تیس ما بوون، بویه به پیکه نینه وه پینم
گوئ:

- چما شاعریشی نه مان زانیوه؟

به سیله ی چاو ته ماشای کردم، هه زاران پرسیار
له روخساریدا چرودان کردبوو که چی مته قی لئ کردو
باگوی نه دامه وه.

که له میتروش وه دهر که وتین هینشتا پرسیاره کان
روخساریان داپوشی بوو هینشتا زود نه رویشتبووین
رووی تی کردم و گوئی:

- بهو سه رمایه بؤ کوئی بچین. نه مهن نه گه ریسه وه
بؤ مالی و زه وقی گه ره لاوژمو شه و چه ره م نیه!

زورم هه ول له گه ل دا بی سوود بوو. وادیار بوو
نه یه دتوانی له بریاره که ی پاشگه زبیته وه. ناکام بهر
له وه ی مالئاوایم لئ بکات گوئی:

(هیوادارم شه ویکی خوش به سر ببه ن بهس توخوا
تابوت نه کری زوو بگه ریوه ته نیایی تاقه ت پروکینه)

کردبوو ئیواریه‌ک ژنه‌ی خاوه‌ن مال هاته‌وه ناگر له نیو چه‌وانی ده‌باری. زۆرجاران توپه‌ ده‌بوو من خۆم کپ ده‌کردو وه‌لام نه‌ده‌دایه‌وه دوایی نارام ده‌بووه. که‌چی نه‌و جارهیان ده‌تگوت (زه‌رگه‌ته‌یه) شالاودینن ده‌یویست به‌و شه‌وه‌ دهرم بکات هه‌رچه‌نده ده‌مویست بزانه‌ هۆی چیه‌ که‌چی نه‌و له‌سه‌ر داواکه‌ی رشت ده‌بوو جنه‌ی گرتبوو، ده‌بووایه‌ به‌و شه‌وه‌ بپۆم. دوای پارانه‌وه‌یه‌کی زۆر که‌فو کولی توپه‌بوونی هیور بووه‌و ریگه‌ی دام بمینمه‌وه به‌یانی زوو له‌ دهرگای ژووره‌که‌ی داو به‌ ناگای هینام و دهری‌کرم. منیش تازه‌ چووبومه‌ موسکۆو زمانه‌ نه‌ده‌زانی.

به‌ خه‌مباری و په‌شوکاوی به‌ره‌و نه‌و مه‌یدانه‌ رویشتم که‌ کورده‌کان لێی کۆده‌بوونه‌وه. چه‌ند ناسیایوئیکم دیت نه‌وانیش نه‌و براده‌ریان پئ‌ناساندم. ئیتر بووین به‌ براو هاو‌نشین غوربه‌ت به‌ده‌م ه‌زرو لیکدانه‌وه‌ گه‌یشتمه‌وه‌ ناپارتمان‌که‌و له‌ به‌رده‌م دهرگاکه‌مان خۆمان دیته‌وه‌ هه‌رچه‌نده‌ هه‌وای ناو په‌یزه‌و راهه‌که‌ سه‌رمایان لێ‌ده‌ته‌کاندم به‌لام هینشتا ده‌سته‌کانم وه‌ک بیچووه‌ پشیله‌ی راو‌نراو له‌ نیو گیرفانی پالتۆیه‌که‌مدا خۆیان مات کردبوو. ده‌ستی راسته‌م دهره‌یناو په‌نچه‌م به‌ زه‌نگه‌که‌وه‌نا چه‌ند جارێک دوپاتم کرده‌وه‌ که‌چی هه‌یج ده‌نگ نه‌بوو نه‌وسا کلپه‌که‌م ده‌کارخست دیسانه‌وه‌ بئ‌سود بوو دهرگاکه‌ له‌ پشته‌وه‌ راسورکی درابوو به‌ ده‌نگی به‌رز گازم کرد (موئه‌یه‌د .. موئه‌یه‌د)، که‌چی دیسانه‌وه‌ خامۆشی و بیده‌نگی، له‌گه‌ل ده‌نگ و سه‌دای من دراوسیکان وه‌ناگا هاتن. به‌ هه‌موومان دهرگاکه‌مان شکاند. گلپه‌که‌م داگیرسان نه‌و له‌ شوینی خۆی نه‌بوو ژوورێکی ساردوسپ بۆنی خه‌م و نامۆی لێ‌هه‌نده‌ستا. به‌ نه‌سپایی سۆپه‌که‌م داگیرساند پالتۆکه‌م داکه‌ند. ده‌مویست هه‌ر به‌و شینوه‌یه‌ بخزیمه‌ ناو نوینه‌کانه‌وه‌.

لام سه‌یربوو ده‌بی نه‌و به‌م ده‌نگی شه‌وه‌ له‌ کوی بیته‌ هه‌رگیز نه‌مبینی بوو تاکه‌ شه‌ویک نه‌گه‌رپه‌ته‌وه‌ له‌و کاته‌دا سه‌دان نه‌گه‌ر هه‌ست و بیران داگرتم و دلپان داخوړپانم.

نازانم چۆن بوو دهرگای گه‌رم‌وه‌که‌م کرده‌وه‌ له‌وکاته‌دا دلپام لێ‌تاریک بوو به‌هه‌ر دوو ده‌ستم چاره‌کانی خۆم گرت. پپ‌به‌ ده‌نگ هاوارم کرد تا چه‌ند خوله‌کیک جه‌ستم بوو به‌ سنۆبه‌ری به‌ر شه‌باو خۆم به‌م لاوبه‌ولای دیواره‌که‌ ده‌کوتا دووباره‌ دراوسیکان لیم کۆبوونه‌وه. نه‌وه‌ی ده‌هاته‌ ژووری سام گرتی ده‌بوو پاش و پاش ده‌کشایه‌وه‌ ناهه‌قیان نه‌بوو لاشه‌ی هه‌لواسراو ترس هینه‌.

نه‌و کاته‌ی که‌ چاره‌ مۆله‌ق بووکانی بروسکه‌ ئاسا له‌ به‌رامبه‌ر کامیاری هه‌ر چاویک داده‌گیرسان ته‌زوه‌ له‌رزیک سه‌رتاپای ده‌جوله‌ ده‌خست و ده‌م ده‌قپما.

ئای چ شه‌ویکی به‌ ترس و سام بوو. ئای چه‌ند کانی ناوات کوژو ئاره‌زوو خنکین له‌ چوار دیواری ماله‌که‌دا هه‌لده‌قولان. هیواو ئومید کورژ ده‌بوون و دپوکانه‌وه‌ داها‌توو له‌ وینه‌ی کۆتریک‌ی بریندار خوینی لێ‌ده‌چۆپایه‌وه‌ یادگاری و بیره‌وه‌ریه‌کان کاریزبوون و دهرده‌بوون، خه‌مه‌ کلۆله‌کان له‌ وینه‌ی پۆله‌ ره‌شۆله‌ له‌سه‌ر قه‌نه‌فه‌و چوار پایه‌کاندا هه‌لده‌کوران. ئازارو ژانه‌کان له‌ مه‌نجه‌له‌دان و ده‌چوون و بلقیان ده‌دا مه‌ینه‌تی په‌وه‌ نه‌سپینکی پپ‌سه‌ردار بوو و لمۆزی له‌ زه‌وی گیرکردبوو. نازانم نه‌گه‌ر:

کاک‌ی له‌و شه‌وه‌دا له‌وئ‌ی بوايه‌ نه‌ده‌بووه‌ ره‌گی شرم له‌ زه‌ویدا رۆنه‌ ده‌چوو!؟

نه‌م چیرۆکه‌ راستیه‌ک ده‌تروکینن که‌ خۆم له‌ ناوی‌دابووم

۱۹۹۲/۱۲/۲۱ مۆسکۆ

بروا دهکەیت یان نا؟! ..

گیان ناسیکی بەریتانیا کە ناوی (دوگلاس جانوس) دەلی: گیانی مردوان ئەگەر بیانەوی دەکارن لە ئەنجامدانی کاری باش و خراپدا رینوینی بە زیندوان بکەن و هوشیاریان بکەنەوه. ئەو پیاوه ناسراوترین و بەناوبانگترین هزر خوینەوه و گیان ناسی جیهانە. هەر وها پروپاگەندە دەکات و رادەگەینێ و دەلی: زۆر بە رۆهن و ناشکرایی گیانی مردوان دەبینم، هەندێ جار دەوربەرانی خۆم لیک ناکەمەوه و ناتوانم بیانناسمەوه، نایا زیندون یان گیانی مردوان!

دوگلاس جانوس دەلی: شەوێک لەگەڵ برادەریکم بۆ شیو خواردن چوینە رستورانێکی دەرەوهی شاری لەندەن و لە پشت میزێک دامەزراین. لە نزیک ئێمەوه ژن و پیاویکی رەش پێستە دانیشتبوون. پیاوهکە نانی دەخوارد، ژنەکش بە ناراسی و لەسەر خۆ دەناخفی. ژنەکە جل و بەرگی (بۆمی) واتە ناوچەیی خۆیانی لەبەر بوو، ئەمەش وایکرد کە زۆرتر سەرنجی لێ بەدم، لە بەریتانیا دا بە هەزاران کەسی رەش پێست هەن کە خەلکی

ئەفریقا یان خەلکی (جامایکا و تەرینداو دورگەیی ئاینل)ن، بەلام کەسیان جل و بەرگی بۆمی ناپۆشن، بوونی ژنیکی بەم شیوێهە لەو شوێندا بەلای منەوه جینگە پرسیارو سەیریوو، بۆیه بە برادەرەکم گوت:

- ئەو ژنە بەو شیوێهە جل و بەرگیهوه، بەلای تۆوه سەیر نیه؟
برادەرەکم چاوی بەم لاو بەلادا گیراو گوتی:

- کام ژن؟! من هیچ ژن لەو نزیکانەدا نابینم، تەنیا پیاویکی ئادگار درشت، ئەویش خەریکی شیو خواردنە!

برادەرەکم دەیزانی کە من سەرۆکارم لەگەڵ گیاندا هیه، لە درێژە قسەکانیدا گوتی:

- نەوهکا ئەو ژنەیی باسی دەکەیت هی دونیای گیان بێت؟! ئەگەر وایه بۆ ناپزیت لەگەڵیدا پیهیقت؟

هەرچەندە قسەکانی برادەرەکم لە خانەیی ریزبوون،

بەلام تۆزیک بۆنی توانج و پلارو گالتەپینکردنی لێ دەهات، بۆیه یهکراست لە شوینی خۆمدا قیت بوومەوه بۆ لایان چووم، کە نزیک بوومەوه ژنەکە لەبەر چاومدا بزربوو، منیش تا خۆم تەریق نەکەمەوه لە کابرای رەش پێستم خواست کە دواي شیو خواردن بێت و لەگەڵ ئێمەدا دابنیشیت. یهکترمان نەدەناسی بۆیه داواکەم بەلای کابراوه سەیریو نامۆبوو. سەرەتا تۆزیک دوو دل بوو، دواي بەلینی دا کە داخواریهکم ئەنجام بدات، پاش ماوهیهک هات و لەگەڵ ئێمەدا بووه هاومیز. کاتی کە دانیشت، دووبارە شیوێهە ژنەکەیی لەبەر چاومدا پەیدا بۆوه هات لەسەر چوارەمین کورسیدا دانیشت. گویم لێ بوو گوتی:

+ ئەوه کورپی منەو دەیهوی ئەمشەو کاریکی گەوجانە ئەنجام بدات، تکایه رێگەیی لێبگره!

دوگلاس دەلی: پێوهندی گرتن بە گیانی مردوان شتیکیه، بەلام رووداوو گوتن بە زیندوان شتیکی دیکهیه. بۆیه بە خۆم گوت با گۆمەکه بشله قینم، یان بارهکە خراپتر دەبیت و کابرا بە شیت و دیوانەم دادەنێ، یان ئاکامیکی

باش وده‌ست دینم. دواچار
بریارمدا که باسه‌که بیخه گوڤئ.
رووم له کابرای رهش پیست
کردو گوتم:

- نیستا دایکت پئی گوتم که
نهمشه تو کاریکی گه‌وجانه‌ت
به‌ده‌سته‌ویه، باشتر وایه
نه‌نجامی نه‌ده‌یت. له‌م باره‌یه‌وه
دایکت نیگرانه‌ا.
کابرای رهش پیست وای
هه‌ست کرد تووشی دوو شیت
هاتووه. ماوه‌یک بی‌ده‌نگ بوو،
پاشان گوئی:

- نه‌وه‌ی نه‌و قسه‌یه‌ی کرد،
دایکی من نیه، دایکم چه‌ند
سالیکه له ولاتی خویدا کوچی
دوایی کردووه‌ا.
دوگلاس جانوس ده‌لئئ:
له‌وکاته‌دا ژنه‌که پیدابوووه
به‌ده‌نگی به‌رز له میشک‌مدا
سه‌دای کردم:

+ به‌کوڤه‌که‌م بلئ که من به
زگماک کویربووم... نه‌و ته‌مه‌نه‌ی
سه‌ر دونیایشم به‌کوئری
به‌سه‌ر برد، به‌لام نیستا
له‌دونیا‌ی گیاناندا نابینانیم
هه‌موو شتی ده‌بینم‌ا.

دوگلاس ده‌لئئ: منیش
بی‌پاوه‌ستان قسه‌کانی ژنه‌که‌م بو

کابرا دوویات ده‌کرده‌وه. کابراش
که گوئی له رسته‌کان بوو،
سه‌رسام بوو، ره‌نگی گوڤاو
به‌سه‌ربادانه‌وه گوئی"

- باشه، تووش پئی بلئ
به‌چاوان، له‌و کاره‌خوم
ده‌پاریزم و نه‌نجامی نادم‌ا.

دوگلاس ده‌لئئ: منیش
قسه‌کانی کابرام به‌گیانی دایکی
راگه‌یاند، زور شادومان بوو،
ثیدی له‌به‌ر چاومدا گوم بوو.
دواتر که نی‌مه‌ش ویستمان یه‌کتر
به‌جئ به‌یلئین، کابرای رهش پیست
داوای ژماره‌ی ته‌له‌فون و
ناونیشانی منی کرد.
نیتر له‌یه‌کدی هه‌لپ‌راین.

دوگلاس ده‌لئئ: پاش
هه‌فته‌یه‌ک کابرای رهش پیست
هاته‌لام. له‌سه‌ره‌تادا زور به
گهرمی ده‌ستی گویشیم و سوپاسی
کردم. پاشان دانی پیا‌نا که نه‌و
شوه بریاربوو له‌گه‌ل ده‌سته‌یه‌کدا
بانک‌یک ب‌چین، به‌گوئره‌ی
نه‌خشه‌که‌ش ده‌بوا‌یه نه‌و له
ده‌روه نی‌شک ب‌گری و له‌هه‌ر
جوله‌و رووداو‌یکسی ده‌روه‌دا
نه‌وانه‌ی ژورئ ناگادار بکاته‌وه‌و
رئگه‌ش نه‌دات که‌س بچیته‌ناو
بانکه‌که، کابرا گوئی:

خوشبه‌ختانه له‌سه‌ر قسه‌ی
توو تکای دایکم کاره‌که‌م نه‌نجام
نه‌دا. هه‌ر نه‌و شه‌وه‌ش ته‌واوی
بانده‌که له‌کاتی دزینی بانکه‌که‌دا
ده‌ستگیرکران.

پاش نه‌و رووداوه، دوگلاس
جانسون له‌دی‌مانه‌یه‌کیدا له‌گه‌ل
گوڤاری - گیان - دا، چیرۆکی
کابرای رهش پیست و گیانی
دایکه‌مردوه‌که‌ی به‌نمونه
هینایه‌وه‌و رایگه‌یاند که نه‌گه‌ر
گیانه‌پاکه‌کان بیانوی ده‌توانن
رینوئینی و ناموژگاری زیندوان
بکه‌ن و یارمه‌تیا‌ن بدن.

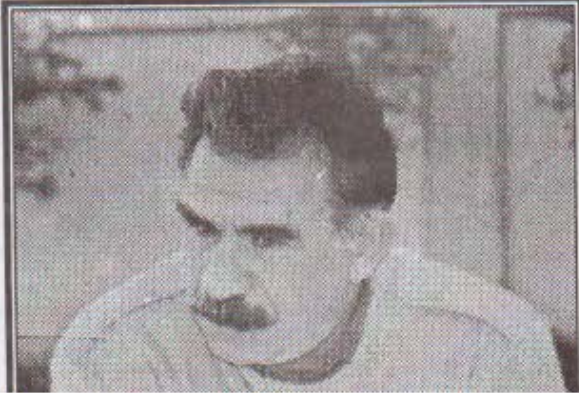
به‌لام زانایان که هه‌میشه
زانست و لیکوئینه‌وه زانیا‌ریه‌کان
سه‌ر پشک ده‌که‌ن له‌و باوه‌په‌دان
که دوگلاس جانسون یه‌ک
(هزر خوئنه‌وه‌ی به‌تواناو
بلیمه‌ته. له‌یه‌که‌م نیگادا
توانیویه‌تی لیدانه‌وه‌کانی ناو
هزری کابرای رهش پیست
بخوئینیته‌وه‌و په‌ی به‌گرفته‌کانی
بیات، ته‌نانه‌ت له‌میانی
خوئنده‌وه‌ی هزرو یاده‌وه‌ریه
پیره‌کانی ناو میشکی کابرا بوئی
ده‌رکه‌وتوووه که دایکی له‌ژباندا
نابینابوووه.

يان

ديسان مەرگەسات

خۇرى گياو

شيعرى؛ جەۋھەر كىرمانچ
chalakmuhamad@gmail.com

بازو ھەتۇ ..
بە قەل و دان راوگراوہ ..؟
كەى شىرى بيشەو جەنگە لان
بە فریوى رىوى و چەقەن
گىرۇدەى فاقو داوگراوہ ..؟
ناسىمنەوہ ..
ھەرکت و مت ..
لە نەستىزە گەشەى چاوى (قازى)
دەچوون
كە لە ناسمانى مەھاباد ،
ئاوا دەبوون بۇ دنياى تارىكىستانى
ناسىمنەوہ ..
ھەر كە دەستەكانىم بىنن ناسىمنەوہ
لە دەستى (پاشا كۆر) دەچوون
كە بە قەتواى (مەلاى خەتن)
شاباش كران،
بۇ سولتان و والىھەكانى عوسمانى
ناسىمنەوہ ..
زەندەو چاوى (سەيدىرزا) و (شىخى پىران) بوون
لە گۆلى خوڭن تىگەراوى

داوہ پەزۇى بۇرە راوچى
بال بەستو خاچى دەكردن
لەسەر درەختى تەماشام گىرسانەوہ
دوو مەچەكى شۇرەسوارى
كە لەبچە ماچى دەكردن
بوونە دوو پشكۆى ناگرو
لەسەر دئما كوزانەوہ
لەوساتىرا ..
خەم .. بۆتە چىيايەك و
ھەستىشەم نەسپىكى پشت كول
ھەرچەند تەكان لە خۇى دەدا
نەم بارەى پىن ھەنناگىرى ..؟
لەو دەمىرا ..
منىش وەكو ،
خاتوو زىنەكانى بۇتان
چۇراوگەى فرمىسكى دلم
لە جەسەرتى داوگىر بوونى كاكە مەم
بە بىرژانگى رۇحى ماندووم راناگىرى
ناخر .. لە چ زەمانىكدا ..
لە تاقى چ ناسمانىكدا

دەمە دەمى ئىنوارەيەكى درەنگ بوو
لەم زىندانى بەھەشتەى غورىەتە زىيان،
وەك پاسارىەكى تەرىدەى،
رەشەباو تۇف سەر لە دوونو
خۇى بەودىوى،
مىناى تەلخ و شەختە بەندى
پە نچەرەكە دادەدا
لەم دىوہش را .
مزو خۇزگەى نەم ولاتى بەفرو شەوہ
وەك دوو مندائۇكەى شەرمەن
بەرامبەرى شاشەى (تى-قى)
بەبى دەنگى ھەكۆر مابووين
نەو ... چاوەرپى،
دەستى بەزەىى سروشتو خۇرى سبەى
منىش بۇنى،
كولىرە ھەوالى گەرمى نىو ولاتو
ھەردووكىشمان ..
گىرۇدەى خەيالو داوى تەماشابووين
كەچى كتو پىر، لە ناكاو
جووتن كۆترە كىويلەكى چاو

دەریاچەیی وان هەڵدەکیشران

بائی پەپوولەیی (سەمکۆ) و (قاسملو) بوون
بە نامەردی..

بۆسەر خوانی مەرگی ناکاو رادەکیشران
ناسیمنەوه ..

چۆن دەکرێ ئەیاننا سەمەوه..؟

کێ هەییە دەست و چاوی خۆی
نەناستەوه..؟

مەگەر ئەم دنیا بەرین و پان و پۆرە
لە من زیاتر ..

کەس هەییە چاوی بەسترا بێ..؟

لە مەچەکی من بترای
مەچەک هەییە.

لە رۆژی ئافەرینەوه هەتا ئیستا
کە لەبچەو زنجیرکرا بێ..؟

تەنیا منم ..

هەشتا ملیۆن چاوم هەنەو
قەدەغەییە.

لە ناسمانی سەرفراز بوون را بێنم
هەشتا ملیۆن دەستم هەنەو

لەناگەرێن بە شانەی سۆز
پرچی خەسی ولاتەکەیی خۆم دا بێنم

ئەوه چ مەرگەساتیکە

دیسان گەری لە پەل و پۆی
چارەنووسمان وەرنائێوه

چ گۆبەندیکی چنדרاوه
ئە مجارەیان،

لە ناسمانی گۆن پەرورەری
داد پەرورەری

ناژەل و مرووف پەرورەری یەکسانیدا
بەسەر بەیاری رووتەنی

هەستی ئیئمەدا باریوه..؟

چیان ماوه پێمان بکەن..؟

پێرێ ..

هەرچی سیندارەو پەتی ئەوان بوو
لە پیشوازی گەردنی کەشی ئیئمەدا

چەمانەوه ..

دوینن ..

سەدو هەشتاو هەشت هەزار مۆم

لە دەروونی چالە مەرگی

بیابانی خوارووی عێراق

پش کرایە چاوانیان و کورژانەوه

لە هەنە بچە ..

لە هەنە بچەیی هیشتا ئیئمە چار بە خەودا

پینچ هەزار خەونی پەمویی

کە هیشتا قوزاخەیی سەوزیان؛

دەست بەردار نەببوون

لە گەلاو چلی شەودا

بە فەرمانی والی بەغدا پووکانەوه

ئەوا نەمرۆش

بە دەسیسەیی،

هیندی ئەستیرەیی چاوی کزی

کۆشکی سپی و

چەند سووچینکی،

ئەستیرەیی شەش سووی داودو

چەند دەستیکی پەنچە لەرزۆک

خۆزیکێ گەشی ناسمانی

ولاتە گۆم ناوەکەمیان

رەفاند بۆ تاریکستانی

مەملەکەتەکەیی نەتاتۆرک

بۆیە شەوا، لەو رۆژەوهی

(مەرەپەرە) رایەخی ژێر پێی (ئۆجەلان)

ئەم دوورگە شووم و بزرە

رووناک .. رووناک داهااتومو

وەک سەبی کورد

یەک پارچە نوورو ناگرە

* *

چەند گەمژەبوون ..

پێیان وابوو،

ئەگەر چاوی دەست و پێمان بەسترا ئەوه

ئەگەر دێمان ..

لە ژێر چەکەمی جەندەرمەیان پەسترا ئەوه

ئیدی خەون نایینین و

وەک بەفرە کێو هەرمس دینین

لە ژێر پێیان دەتویننەوه

نازانن ئیئمە فریزین

هەزار جارێش بێریننەوه

لەگەن یەکەم تیشکی خۆردا

سەری سەوزمان هەڵدەبێرین و

لە کارتەرا دەژێننەوه..!

نەیانزانن ..

هەشتا ملیۆن کانیلی چاوی

کە لە بناری چیا خەمییکی وا گەورەدا

بە یەک هەناسە دەربێن

دەبنە جۆگەو

جۆگە دەستی جۆگە دەگرێ و

دەبنە روویار

رووباره‌كان، سواری نەسپى شە پۇل دەبن
 روومو دەريا
 نەم دەرياي رىق و تۆلەيەش
 بە ھەرچى بەرپەستى (گاپ) و
 (نەنادۆلە)
 ئىدى بەرى پىناگىرى
 نەيانزانى ..
 نەم ھەشتا مليۇن مەچەكە
 كە پىكرا خۇراپسكىنن
 بەچى كەلەبچەى دنيايە راناگىرى
 با سەيركەن ..
 با لە كۈنى دەركاي كۆشكى (يەلدز)وہ
 تەماشاي (وان) (دەرسىم) (بۇتان)
 (نامەد) و (نسىين) بىكەن
 چۈن جادەو كووپەو كۇلانىان
 يەك لە دواى يەك
 دەپچىنن،
 زنجىرو پىنەندو كۇتان
 با لەوئوہ ..
 خوينى پاكىزەيى (سەن) و
 رۇحى شادى (مەھاباد) و
 (ھاميشلى) لانكەى نازارو
 (ھەولير) دواى ۲۱ى ناب، ھەست
 زامدارو
 لە خەو راجلەكيو بىينن
 با تەماشاي سلىمانى را پەربوكەن
 بىينن چۈن بە (شىخ) ھوہ
 بە پىرموہ .. بە جوانەوہ
 بە نىرگزەچارى دۇلى
 سوورداش و خەلەكانەوہ
 گولەزامى نارام بە دەست
 پىر بە نامىزى گەرمى شار

بە دەم سرودى نەمرى (نەى رەقىب) و
 (پىشمەرگە) و (مەشخەلان) ھوہ
 بوونەتە مەدائىي سۆزو خۇشەويستى و
 دراون لە بەرۇكى (نۇجەلان) ھوہ ..
 * *
 نەى (ھەلاج) ە سەر شىتەكەى
 زەمانى (ھەق) سەرپىز و
 چاۋ بەستەن و
 دەست بەستەن و
 خوين و سىندارەو برىن و
 سەدەى شوومى پىنويزدانى
 تۆ .. تا دوينن چرايەك بووى

با بزائن ..
 با سولتان و واليەكانى نەستانە
 باش بزائن ..
 زۇرجار مانگو و خۇر دەگىرىن
 بەلام ھەرگىز ..
 ھەرگىز .. ھەرگىز
 تارىكى نابىن بە مىرو
 دەسەلاتدارى زەمانە
 با بزائن ..
 نەگەر گەز بە گەزى ناسمان
 بست بە بستى لوتكەى چىپاكان
 بىكەنە تەلەو تۆرو داو

لە شەوى دەيجوورى نىمەدا دادەگىرساي
 بەلام نىستا ..
 تۆسەراپا چراخانى
 گەر تا دوينى ..
 تۆتاكە نەستىرەيەك بووى
 لە ناسمانى دەقەرىكى نەم ولاتە
 نەمروكە تۆ،
 لەسەر سەرى ھەموو نىمەدا ناسمانى
 لەوديو ديوارى زىنداننا ، تۆتەنائىت ..
 تۆ .. چل مليۇن (نۇجەلان) ى،
 * *

چل مليۇن ھەلۇى بەرزە فر
 لە خەونىشياندا ناگىرىن
 با بزائن ..
 سەبەى خۇرى سەرقرازى
 لەوديو ديوارى (مەرمەرە) و
 دەلاھەكانى زىنداننا سەر دەردىننى
 لىزە بە دوا .. يەكىتى كورد
 لە ئاوينەى چاۋەكانى (نۇجەلان) دا
 خۇى دەئوئىنى.

پېښه ننگ له شپږمې وروسته نېشتمان

شپږمې :
له تیفک بې باک

شهو نښه

من گیانی شهیدیک

شهیدیک رووت تره له مانو منالی

نه یه ته بهردمگای شیعریکم

تهق، تهق، تهق

نای میوان، نازیزتر له دوو چاوو هه ناوم

شيعری من په رووتا دمرگاکه والایه، ژورکهوه

پیروزتر پیروزی

بۇ رووتی، بۇ رهنګت وا زمره

بۇ نیوت وک لئیو شفقاری گهره سیر واوشکه

- تۇ بهختی کوردانی وا رووتی

- تۇ چاوی خه زانی وا زمری

- یا هردی گهرمیانی وا وشکی

چی بووه؟ چ خیره؟

نه پرسنی

پیش نهوهی دانیشم پیم یلی

نیشتمان هر لاته هر شه له نه شه لسی

هه روته وک دوینی

پا پوشته، نه ترسم تورېبې و

تورېبې و نه مانی شیعری خالی کا

له م کانی شیعریه ناو نه خوا

پیی نه لیم دانیشه

نه وهاته وک کیلی گورستان وه ستاوه

نه پرسنی، پیم بلنی نیشتمان

کز نه بېم دست نه نیم به هاچدی سره موه

ته ویلم توند نه گرم

له سرخو پنی نه نیم

نه زیزم

نیشتمان نه و روهی دوینی یه

سبه یینی وک نه ورؤ

نیشتمان کهس نیه دست یاته ژیر بالی

نیشتمان نه خوشه هر روزه لای یه کی کهوتوه

کهس نیه پیرسن هه والی

دی بړوا نه یگرم، هاوړی گیان

من ویستم حهقیقه ت باس بکه م

بۇ زکمان بویهی نیو بایه خی زیاتره تا بالی نیشتمان

بۇ پیاوان به سستی بونبیاخ، چون رویشتن

بایه خی زیاتره

نیشتمان شتیکه، لای منال ته ته یه

لای گه وره بشه یه

لای دوژمن نیشتمان

وک بولی تری یه، گهریبه به دیاری نارویه تی

کیسه یه ک خه نه یه

ژنی خان له سهری گرتوه

نیشتمان ژوریکه بې دمرگاو په نجره

هرکن دی گهریبه ک پنی نه لنی دهی و مره

تورک دی گهریبه ک

عهرېب دی گهریبه ک

عه جهم دی گهریبه ک

نیشتمان ژوریکه بې دمرگاو بې بان و په نجره

نیشتمان کچیکه

چهند باوکی زب باوکی که له زب باوکی بې باوکه

یه ک نه لنی

مستر نای

یه ک نه لنی

مهن بهگم

یه ک نه لنی

خه دامه ک

یه ک نه لنی

ناغا جان

نه یه خشن نه یه دنه په سا پورت پینی تان

جوری جل، چاویلهک، مودیلی نوتومبیل

هوند مره

نیشتمان ژوریکه، بې سریان بې دمرگاو په نجره

له شیکه بې سره

نهو، سهری له موزی تارانه

رابردوو نهوهی نئی هیر نه کهن

توینه چهن ریکو له باره

نه وستا، شه قینی پنی نه کهن

نهم تویه، توی نه یه !!

ناخ سهری قازی یه

چی نه کا لیرانه؟

نهم گونده گوند نی یه

ناخ لاشه قازی یه

بؤ؟ بؤته ویرانه؟

له شیکه بې سره نیشتمان

بې دمرگاو په نجره نیشتمان

به دیاری له موزی به غدا یه

دیزداشه نه بهری (چلمنی) پنی په تی

وا یاری پنی نه کا

هه ناماته، گونله یه، که لایه

ناخ نهمه که کی که لای یاری یه

دوو چاوی شه هابه !!

نه ی نهوهی پنی په تی

شینتیتان غه زېږی (سه یابه) ۱۱
 نیشتمان کچیکه به دیاری دراوه به همداش ۱۱
 کچیکه بن خاوهن له موزدی نه نکهره
 جه ندرمه بوی ریزه به بهرش ۱۱
 نای کنای شهرظی نه ویهک چون بوویته گالته جار
 چون بوویته نمونه ی سهر میزی باوهر بار
 نای کنای شهرظی نه ویهک
 تۆ گیانی نه وهرسی یان گیانی تالوری
 گهر بالای شورش کوردانی کوا خوری
 بۆ کهوتوی، بن خاوهن، وک هه تیو هه ناسهت گیرماوه
 چی بووه؟
 توش به ختی کوردانی له شهوی چولمانی ولاتا
 هاوارت له دهریای نیچه دا خنکاوه
 چی بووه؟ نه زیزم
 دیت برپا توند دستی نه گرم
 پیکیکی له پیکي نه ندیشه نه دهن
 شیعریکی بۆ نه که م به کراس
 دوو چاوی جه لادی به پیللو
 نایه نم وا رووت بن
 نه که نیک له وشه ی رزوی میشکمی نه دهن
 نه بادا برسی بن
 نه یگرم فرمیسکیک له قولای دیدهدا
 پیم نه نی
 پیم بلن شاره کی نه سیری
 ههرگری به گره
 تووخوا پیم بلن له لاکه پوشته یه
 یان بهرگی ههرشیره
 چرکه یه ک دپه نه چه م نه چنم به یه کدا
 نه یکه مه کولای چه ناگم
 چاوانم لیل نه بن
 وک ناویک سهر خوشی دوا دوا قوم
 بتله کی تن هاوی
 وشه کان گاهن روون گاهن لیل
 که پیلوم نیک نه نیم

نه بینم جه زرفتی نالیه
 هه والی نیشتمان نه پرسن
 نه و گونده ههر ماوه
 نه و شه خسه
 کانیه ک له و دیوو بوو له سهری رمزه
 فلان دار
 فیسار باخ
 نه پرسن، نه پرسن، نه پرسن
 چواردومر نه بیته ته یمانیک له پرسیار
 هه ناسه و هه ناوو سورینچک
 پر نه بن له پرسیار
 کن ماوه؟
 کن رویوه؟
 کن باشه؟
 کن خراپ؟
 تمولیم نگریم به دستم نه که موه زینی گزویکی نه م سهرم
 تیک نه چم
 باوهشی پیا نه که م نه زیزم دانیشه
 تاوتر شو نه پروا
 مستی خور پر اوپر له وهلام خوی نه کا به ژورا
 به ژوری شیعرا
 نه وکاته پیت نه نیم چ بده زمانن پین زمان
 چ بده هوشیاری چ بده بوون و مان
 پینی نه نیم
 شاره کی نه سیری
 رووته وک هه واری تاساوی پاش نه نفال
 هه لاکه رووت تره
 شار نیستا بن خویشه
 شار نیستا ناهیکی پر نیسه
 هر میسک نه گاته سهر گونا
 پینش نه وری بگاته سهر زموی
 بۆ هه تا ولاتی پینش نیسته ی جن بیلی
 باوهشی پیا نه که م براکه م
 تۆ گیانی کامیانی؟

هه والی کام گولی نیو چاخی درکت هیناوه؟
 نه ی خاکی بۆ شه هید به خاک بوو
 نه ی شاری بۆ شه هید به شاربوو
 دیت هه یه جهوت ماله و
 ههر جهوت کور شک نه با
 جهوت کوری جه ریزه
 جهوت دلی جه مه دۆک
 جهوت ریشه
 نه ی خاکی بۆ شه هید به خاک بوو
 گهرمه سیر
 شادایکی شه هیدان
 نه م گیانه
 کۆ گیانی گشتیانه
 شه وانه سات دواسات دیته لام
 هه والی نیستاکه نه پرسن
 هه والی دی به دی
 هه والی دایکان
 جامانه ی جامانه ی (سه مه رهش)
 نه وینی نه وینی عاشقان
 سن هاوړئی نه که نه
 سن هاوړئی زور نازیز
 تفه نگی سرودو گیتاری
 جانتاکه ی پر پره له باوهر
 دهرونی پر پره له نیمان
 له نیمان به شورش
 به ناگر
 به نه ووه
 نیشتمان...
 نه یینمه سهر چاوم
 نیشتمان ناسمانن شک نه با
 له چاویا
 خور هه یه...

ژپوراته سیزده کهزه هاتن بپرین

پیشه‌نگه شه ژ بو سیزده سوارین بادینان یین کود سالا "۱۹۸۵" ان ده ب دهستین رژیمما به‌غدا ل زیندانا نه‌بوغریب هاتنه ل سیداره‌دان.

نه‌جیب بالایی

د پر به‌ربوون، پری داهات
سیزده شه‌شو سیزده زه‌قی
راسته گه‌لو...

گولین گه‌نمی
ژ پیرقه تین قه‌فاندن
وه‌سئئی...

نه‌کوب شالوکا زوردارین
بین درون

به‌ری زهر بین
بین دان...
بین هه‌قران
بین نان
به‌ری بگه‌هن
به‌ری بگه‌هن
به‌ری بگه‌هن

لسهر توخیبا وه‌لاته‌کی
هه‌لات هه‌یقه‌ک سیزده شه‌قی

☆ لسهر سنگی چیاپه‌کی

هه‌لیان، هه‌لیان

سیزده‌که‌قی

د چاقین شه‌ف ره‌شه‌کی ده

گه‌لی برا

گه‌شبوون، هلبوون

سیزده‌چرا.

ده‌منی هلبوون، تاری ره‌قی

نه‌فینه‌کا ساقا

هه‌یقه‌کا دیم گه‌ش

لشه‌قه‌کا ره‌ش

نه‌هیلان بگه‌هیژه چارده

نه‌شین لی کره ترس و کرپیر هه‌قی

د ناشاری گونده کیده

tawan bar dekrêt ke le rifandini (OCELAN) da desti hebwe û hawkari Turki kirdwe, ewis xiwazyre ke le dadgayi kirdinida rêwsweni yasayi bigirete ber û sizay kustîni bo nedrêt, eger sizakesî dira, berêwe neçêt, herweha seroki lijney dest peşxeri nêwdewlleti û roşnbiri culeke (Yori Evinri) ke le Telebîb dadenise le lêdiwaneka daway kird ke pêwîste dozi kurd be sêwey astiyane careser bikrêt û buni seroki gîstî (p.k.k), Ebdulla ocelan le Turkeyada derfetêki gewreye bo careser kirdini kîşey kurd.

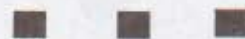
Herçenda serok Apo êsta le zindani Turkiyay kemalida girawe û çawerwani dadgayi kirdine, bellam rijêmi Turk duçari heyecan hatwe û nazani çon xoy lem kêşeye derbaz bikat. Eger dadga û sizay le sêdaredani dedat, ruberuy gewretirin qeyran debêtewe, le layekewe lelayan ray gîstî nêwdewllatan û yekêti EwRoPAda dexirete jêr pirsîyar û xoy leberdêm egeri têkçuni peywendiyekan debînêtewe. Herweha le beramber geli kurdiş tûşî hersî û tolle lêkirdinewe debêtewe. Leheman katişda be heq SEROK APO debêt be seroki neteweyi hemise zinduy geli kurdistan. Xo eger (serok Apo)ş azad bikat, ewa lelayan gurge borekanewe nefrati lê dekret û ajawey bo denênewe, herweha (OCELAN)iş debête (Nilson Mandêla)y duemin û wek şorşger û pallewanêki nêwnetewey denasrêt.

Le kotayida pêwîste bigutrêt ke rifandin û dest girkirdini serok Apo

kemterxami xoyanişî têdababu, ew deytwani le (italya)da bimênêtewe û derneçêt, xo hikumeti italya bezor deri nedekird û ney dedayewe Turkiya, herweha derçuni bê bernami misoger, hemise xawenekey dexate metirsiyewe, lewaneyê hevallani (p.k.k) xoyan lem bwarda kemterxem û xoş bawer û bê ezmun bune, yan be pêyv û bellêni willatan firiwiyan xiwardwe. Le layeki dikeşewe peyvin be hoy tetefoni desti, ke hemiş berêz OCELAN sudi le werdegirt, hoyeki sereki bu bo askira bun û destgirkirdin.

Serbari hemu ew şitanex, hêsta emrro be heq OCELAN bote hêma û ramzi serxobuni kurdisdan. Boye gereke geli kurdistan daway azadkirdini bê merci serok Apo biken û lem biwaresda hewllu koşîş bê pisanewe biden.

Debê dujmin bizanêt, rifandin û zindankirdn û dadgayi kirdini OCELAN, kêşe û qeyranekani ewan sarêj nakat, çunke emrro sercem zarokani kurdistan be felsefe û biri Apo perwerde û gewredabin, herweha rewrewewey mêju le surran nakewêt û bereu pêş deçêt, mirovayati le geşe û pêşkewtîni xoy nakewêt, tişki azadi û rizgari le killpa sendin û kurdistanîş roşin dekatewe. Debê, toranyekan baş bizanin êdi destellati şovini û kemalyet le kurti deden û le naw decin û, kurdistanîş kot û zinciri ewan depisênê û bê lutkey rizgari û serberxoyi degat.

OCELAN, REMZI RîZGARî û SERXOBUN

Peseng

Gelekomeki dewlletan le rifandini berêz EbdulA ocelen seroki (p.k.k) da, ew rastiye y dupat kirdewe, serbari yek cemseri le cihanda, keci Emrika û willatani sermayedari wêk pêşû dujmini maf û azadiyekani geli kurdistanin û, bekirdeweş hawkarû hawdesti dagirkeranin.

Eger ber le rifandin, berêz ocelan betenye seroki parti kirêkarani kurdistan û rêbêri şorşi rizgarixwazi geli kurdistani bakur bu, ewa emro botê hêma û remzi rizgari û serbexoyi hemu kurdistan, tenanet geystote ew astey ke be seroki netewey bê hawta binasrê, be taybetiş rêpêwani narrezayi çend hezari kurdan le şare ciyacyaki willatando ew rastiye y sellmand û kirdi be difaktoyek askira.

Rifandini serok Apo bem şeweye nek geli kurdistani daxdar û xembar kird, bellku wijdani têkrray mironayeti hejand û ray çillakandin. Yek rizi û yek dengi kurdani henderan û, xiroşani şarekani bakuri kurdistan û Turkiya bu be cêgey sersurrmani cihan, yekemin care le mêjui durû niziki mirovayetida ke sertapay gelek, û zoriney şorsgêrrani dunya û mirovani rasteqîne awa birrjêne se şeqam û dengi narrazayi dij be girani serkirdeyek rabigeyenin.

Pistiwani berfrawani gel le serok Apo, hemu ew dewlletaney sermezar û peşiman kirdewe ke le rifandini

(serok Apo) da hewhengi rijêmi Turkiyan kirdibu, eger be askiras pesimani xoyan diyar nekrîbêt, narrastewxo xoyayan kirdwe. Tenanet Turkiya ke le seretay kare dizêwekeyan aheng û şadiyan le dillda gêrra, diway pencey peşimaniyan gestû sam girtibun.

Rijêmi turkiya bo cewase kirdini rasti wa rradeyeyenê kê tîroristêkê tîrsnak û cerbezey girtwe, bellam hexoyan, xoyan be diro xistewe, eger Berez OCELAN wek tîroristêk girawe bocî lejêr fallay Turkiyay kemali wênêy degirn û le dezgakani rageyandni xoyanda billawi dekenewe?!. bocî sixorrani turk ruşoş (maske) depoşin û wek piyawkujû mafya be nişaney şadi û serkewtin deşxoşî leyektir deken?!. Ewey ew dimênane bibinet dezanê ke ew reftarane le rudawane decê ke diz û mafya û rêgir karêki dizêw tawankarane deken, her katiş serkewtînyan we dêst hena bem şeweye reftar deken. çunke eger OCELAN tîrorist û piyawkuj biwaye, ne geli kurd dexiroşan û dunyayan dehejan, ne azadixwazani cihanis piştîwaniyan le dekird û daxbarî xoyan derdabiri, tenanet yekêti ewropa raşikawane daway cereşekirdini dozi kurd dekat û xiwazyare ke buni OCELAN le Turkiyade le layen rijêmi Turk biqozrêtewe û kêşeky pê çareser bikrê. Herweha dewllati israil bewe

EMERIKA CI JI MILOSOVIC DIXWAZE

Didar Xelil

Heyv û niv zêdetire ku balefirên NATO berdewam agir û bombayen xwe ji sarû gunden yugoslaviya ra dibarinin, heta niha bi hizaran kes hatine kust û biridar kirn. Lidiv nuçeyan ziyaneke mezin bi dam û dezgehên dewletî û cihên aburî gehistine. Lê praniya dewletên cihanê pîştivani ji yugoslaviya naKen û ji hember hersên NATO xwe bedeng diken. Peymana NATO ku ji 19 dewletan pêkhatîye, praniya wanji xwedan hêzeka serbazi û teknelojyeka modrên û pêşkeftine. Nexasme EMERIKA ku iro xwe bi serokê dunyayê dihisêbine, serkêşiya NATO û hersên ser yugoslavya da dike.

Li danustanda Ramboye gîlek pêngav berbi çare serkirna kêşeya kosovo hatin havêtin, lê çunki EMERIKA ne dexwest doza wan bi astî bête hel kirn û, xwe ji nabud kirna yugoslavya ra amade dikir, lidêv hiceta digerya û her roj gef li Milosovic û hikumeta BELGRAD ê dikir, BELGRAD ji pêhesya bu ku EMERIKA ji buna parce kirna yugoslavya pêngav davêje, lewma Milosovic got: na jibo daxwazên EMERIKA.

BELGRAD digel hêzên kosovo danustandin dikr û amade bu doza wan bi rêka astî bi dwimahi bine, her du alyên hevrikji liser caresereka navin pêkhatbun, lê EMERIKA nahela bi encam bigehije.

Xelk û alemê cihanê dizane ku kosovo nikare dewletek serbixwe be, çunki rewşa aburî zori nacure, û sercaveya aburî ituneye, eger dewleteka serbixwe pêkbinin, lazme hajari û birçeti ji xwe ra çêbiken û wek ELBANIYA biqetinin. Tenanet EMERIKA ji dan biwan rastiyan tine û radigehine ku kosovo nikare bibe dewleteka serbixwe. Eger hamu cihan qebul diken û dibêjin gereke kosovo wek

heremêka otonomidar anku fidral li carcuva yugoslavyade bimine, jiber ci NATO hersên xwe bo ser yugoslavya despek û dimesine? Erê gelo EMERIKA ci li Milosovic dixwaze?! EMERIKA dizane ku yugoslavya û gale sirb tucar bi sanahi ser bo wan newi naken. Herweşa gele sirb zor sanazi bi diroka xwe ya kevnar dike, ku bi azayi û mîrxasi tê diyarkirn. EMERIKA dixwaze sud le kat û wext werbigre û irada sirb biskine, û metirsi dawi brevine. Ewropa ji di tîrse le pase roje yugoslavya bibe xwedan hêzu destelataka zor û ji wan ra arêsan pêkbine.

Lewma dikarin, bêjin hersên NATO û serê EMERIKA ku li hember Milosovic û Yugoslavya tene meşandin ji buna parastina xelkê kosovo tuneye. Çunki em pê agadarin ku hersa wan bu sedema aware û mişext kirna xelkê Kosovo, herwesa hijmareka zor ji bi bombayên NATO hatn kustin û birindar kirdin. Mîdiya cihani xoya kir, tinê li rojekida 73 mişext, ewe ku dibêjin em liber hersa laskire sirb direvia, bi bombayê NATO hatin sewtandin.

Erê gelo eger EMERIKA dixwaze xelkê Kosovo biparêze û alikariya wan bike, jiber ci sar û fabrika wan xapur dike û bi bombayên xwe xalkê sivil û be guneh dikuje!?

Ere gelo eger EMERIKA xwe serkevti dizane ji ber ci best ji şikistina Milosovic bernade û herse xwe bi dawî nake. Erê bû ci Kilintin cana kontrola ceke etomi, ewi dikare dinyae tîk bide, le hola çivinê ji bir dike û dihere.

Iro di warê kiryarida, li cihanêda cenga sêsiyan ji alyê NATO, biserokayetiya EMERIKA li hember yugoslavyade dihete domandin, armanc ji kontrol kiran rohelata (EWRUPA)ye, bi taybet ji cinarên rusyaye.

E msallîş le yeki ayarde tēkray kirēkarani cihan bē Şikowe beşdariyan le cejni nēwnetewey xoyanda kird. Yeki ayari emsall le çend ruêkewe ciyawazi legell ewaney rabrduda hebu. Leserêkewe diwayin ayari em sedeye u mallaway lêkirdini bu, le layeki dikesewe emcareyan begurrutinêki nwêwe le zorbey willatani dunyada rēpēwan sazkira u yadi ew roje kirayewe.

Berz ragirtini allay ayar u xebati çinayeti nek sermayedari u Hikumete daploşenerakani nigeranu du cari dille rawke kird, bellku ew rastiyyan bo dueat kirayewe ke ta çewsanewe u naberaberi mabêt, wêrray guşar û herrşekani hemîşeyan, karwani xebat dirêjey debê û berjewendiyekani sermayedariş leberdem herreşeyeki bē amani dahatuda demênêtewe.

Yeki ayar roji peyman nwêkirdinewey xebat û berxodane ke sallane kirēkarani cihan le rojeda hawpişti xoyan dupat û tundtir dekenewe. çêgey daxe ke bedrêjeyi em sedeye wêrray xebati sur û xiwênawî çini kirēkarani cihan, keçi Hikumetêki kirēkari rasteqine weberham nehat, yaxud le destpêki hengawekanida be larê birdirau le amanc û mebesti sereki durxirayewe. Her çende bo mawey hefta sall sermayedari dewlleti lejêr perdey sosyalisti zanisti û komonistida hukmi beşêki zori le willatani ewropay rojhelat kird, bellam ew core hikumete nek le qazancû berjewendi kirēkaran û çewsawanî dunyada neşikaewe bigre gewretirin gurzi karigeri le peykeri xebati reway çini kirēkaran dau zemineyeki başi bo diktatoran rexsand u bergi kot û zinciri gelani jêrdest û zorlêkirawani tundtir kird, raşkawaneş hawkar û piştieani rijême diktator û daploşenerakani ASYA û EFRIKA bu. Diyare xebati çinayeti û tēkoşanî kirēkari peywest be niştimanu willatêki diyarikiraw niye. Le her şiwênê sermaye destelatdar bē, le her nawçeyê çewsanewe berêwe biçêt, le her suçêki dunyada naberberi û bē edaleti hebêt xebati kirēkaran bo nehêştini çewsanewe û desteber kirdini maf û azadiyekan û bo pêkhênani komellgay yeksan dirêjey debêt, her çende çemk û şewazekani jiyân û geşey komell gorrani beserdabêt û sermayedari simay rituşkiraw û dirozanaey xoy bişarêtewe, bellam hergiz natiwanê le xebati reway

çewsawan û mergi çaweruankirawî xoy derbaz nabêt.

Le başuri kurdistanda wek zorbey nawçekani cihan, le yeki ayari emsallda yadi cejni kirēkaran kirayewe herwek con lezor bwar û ruxsarda başuri kurdistan ciyawazi legell willat û dewlletani dunyada heye, be heman şewêş cejn û yadi yeki ayar ciyawazyeki taybeti hebu, tenanet hizbe mezhebi û birjwazi u neteweyekaniş le rojeda bangeşey be kirēkar bunyan kird. zêde firoştin û xo derxistinî ew

layanane bo pirozi yeki ayar û xoşewisti çini kirekaran nebu, tenha bo xorranan û çewşe kirdni heqanyeti ew cejne piroze berrêwe çu. Çunke lekes şarawe niye ke kirēkarani kurdistan le çi meyneti u tengijeyeki aburi û bē edalatida guzeran dekan, nek azadi û mafekaniyan we dest nehênawe, tenanet le kar û jiyaniş bē beşin.

Hizbman, Hizbi Rizgari Kurdistan ke xoy be hizbêki çep û pêşvero dezanê le bēnwa kurdistaneki serbexo û gelêki bextiyarda hatote korri xebat, pêşengi kirēkar û zehmetkêşan bo serxistinî bizavi rizgarixwazi geli kurdistan be sened û elgoy xebatû serkewtin dadenêt, be taybetiş ke hêştâ kurdistan wek niştimaneki dagirkraw le qonexî rizgari niştimani daye, weku pêwistiş bo be dewllet bun û sinur rêj kirdini qewareyeki neteweyi û niştimani taybet bexoyewe hengawi nehawîştwe. Be birrway ême ta kurdistan serbexo nebêt û gel le çewsanewe û naberaberi rizgar nebêt, hergiz çini kirēkari kurdistan azad û rizgar nabêt.

Lem pêwendiyeda, be boney yeki ayar, çini kirēkarani cihan û roji hewpişti xebati çinayeti, le katêkda be germi pirozbayi le xoman û kirēkarani cihan û gelani zorlêkraw dekeyin, le heman katde dawa le layene çep û şorşgerrekani kurdistan dekeyin ke leweziyatir kat be firro nederêt û hemu layekman le jêr allay kirēkarida le çetrêki hewbeşda ko bibfnewe û bekirdeweş xebati çinayeti geştir bikeyin. Pêwiste çini kirēkar û zehmetkêşî kurdistan bo pêşengi kirdini bizavî rizgarixwazi û serxistinî kêşey rewa û yeklayi kirdinewey xebat saz û amadabin.

Bijl yeki ayar, çini kirēkarani cihan. Serkewê xebat le pênan binbirrkirdni çewsanewe û damezrandini komellgayeki yeksan û bextyar. ■

PÊŞENG

Belavokeka Heyvaneye Partiya Rizgariya Kurdistan (RPK) Derdexe

Jimare (12)

ayari 1999

SERXWEBUN

DEMUKRASI

DADA KUMELAYETI